

Euroopa
Komisjon

PANORAMA

SÜGIS 2017 / nr 62

Uuendustegevuse toetamine kõigis piirkondades

ARUKAD
LAHENDUSED
MAJANDUSKASVU
JA TÖÖHÕIVE
HEAKS

REGIOSTARSI
2017. AASTA
AUHINNAKONKURSS:
LUUBI ALL ON
24 PROJEKTI

PANORAMA

JUHTKIRI.....	03	MAJANDUSE TAASTAMISE KAARDISTAMINE.....	30
ÜHTEKUULUVUSPOLIITIKA UUDISED – VOLINIK CORINA CREȚU.....	04	ARUKAD SAMMUD KESK-ROOTSI PÕHJAOSAS.....	32
ALGATUS #COHESIONALLIANCE.....	06	PILDILE TABATUD ROOTSI.....	42
SIDUSRÜHMAD PEAVAD NÕU 2020. AASTA JÄRGSE ÜHTEKUULUVUSPOLIITIKA ÜLE.....	08	MÕNI SÕNA ELI KODANIKELT.....	44
ARUKAM MAJANDUSKASV ELI UUENDUSTEGEVUSE KAUDU.....	16	ALGATUS INTERREG VOLUNTEER YOUTH.....	46
2017. AASTA REGIOSTARSİ AUHINDADE FINALISTID.....	24	UUED MEETMED MAJANDUSKASVU JA TÖÖHÕIVE HEAKS.....	48
ETTEVÕTLUS PIIRKONDADES JA LINNADES.....	28	ANDMEPUNKT: 4 – PIIRKONDLIKUD INVESTEERINGUD...	50
		PORTUGALI JA IIRIMAA PROJEKTID.....	53
		ÜRITUSTE KAVA.....	55

06

16

24

32

Selles numbris ...

Panorama sügisnumbris on luubi all uuendustegevus. Intervjuust volinik Corina Crețuga saame teada, mis seisus on 2020. aasta järgse ühtekuuluvuspoliitika ettevalmistamine ja millised sammud on edaspidi plaanis. Piirkondlikus lähivaates teeme tutvust Keskk-Rootsi põhjaosaga, kus traditsiooniline tööstus teeb ruumi tänapäevasemale teadmismajandusele. Arukas spetsialiseerumine on aidanud piirkonna elanikel leida võimalikud arenguvaldkonnad ja lugejate ette toome eri projekte, millele on uudest lähenemisest tulu tõusnud.

Samuti on arukat spetsialiseerumist põhjalikumalt käsitletud artiklis komisjoni hiljutise teatise kohta, milles tutvustati strateegia tulevikku. Sidusrühmadelt kogu EList saadud kaastööd näitavad, kuidas see juba praegu vilja kannab. Värskes Maailmapanga aruandes Bulgaaria, Ungari ja Rumeenia ettevõtluskliima kohta võr-

reldakse nimetatud liikmesriikide ettevõtlussõbralikkust teiste maailma maadega ja antakse soovitusi olukorra parandamiseks. Anname teile ülevaate aruande peamistest järeldustest.

Peale selle toome teieni ka selle aasta Regiostarsi auhindade finalistid ja tutvustame veel nelja algatuse „Interreg Volunteer Youth” vabatahtlikku. Rubriigist „Oma sõnadega” leiame kaastööd Soomest, Tšehhi Vabariigist, Portugalist, Itaaliast ja Lätist ning fotoküljel on objektiiv suunatud projektidele Rootsis.

Soovin teile mõnusat lugemist!

AGNÈS MONFRET

Euroopa Komisjoni regionaal- ja linnapoliitika peadirektoraadi teabevahetusüksuse juht

JUHTKIRI

„Euroopal on taas tuul purjedes. Meile avanes praegu võimalus, kuid see ei jää igaveseks meid ootama. Kasutagem maksimaalselt saavutatud hoogu ja püüdkem tuul oma purjedesse!”

Selliste sõnadega kutsus president Juncker oma tänavuses ettekandes olukorrast Euroopa Liidus kõiki eurooplasi üles kasutama ära praegust soodsat olukorda, ühendama jõud ja saavutama suuremat lõimitust riikide ja kodanike vahel. President Juncker astus eriti välja „võrdsuse liidu” eest, kus „ei saa olla ühtegi teisejärgulist kodanikku”.

Austatud lugeja! Vaevalt saaks ühtekuuluvuspoliitika lõppeesmärki veel paremini ühe lausega kokku võtta. See ongi nimelt see, mille nimel oleme viimased 40 aastat tööd teinud – tagada, et olenemata elukohast on igal Euroopa kodanikul juurdepääs samadele võimalustele ja ta saab maailma suurima siseturu eeliseid samadel tingimustel ära kasutada.

Ühtekuuluvuspoliitika toetab inimeste projekte, lootusi ja unistusi igas viimases kui ühes ELi piirkonnas, kuid sageli pööratakse põhitähelepanu vähem arenenud piirkondadele. Seepärast on mul hea meel, et selles *Panorama* väljaandes on pikk ülevaade Rootsi piirkonnast Norra Mellansverigest. Need leheküljed annavad innustava ülevaate ühtekuuluvuspoliitika tegevusest ja saavutustest selles piirkonnas, kuid need

maalivad ka ereda pildi ühtekuuluvuspoliitika kohapealsete elluviijate erakordsest pühendumisest Euroopa kohustustele. See pühendumine avaldas mulle samavõrd muljet eelmise aasta novembris, kui mul avanes võimalus külastada Stockholmi ja Västmanlandi piirkonda.

Tegelikult on see ja ka teised külastused süvendanud mu veendumust, et meie poliitika suudab pakkuda käegakatsutavat kasu kõigile ELi piirkondadele. Ühtekuuluvuspoliitika toetab tõesti investeringuid Euroopa Liidu kõigis 276 piirkonnas. Paljudel juhtudel on investeringutest saadav kasu isegi piiriülene, näiteks kui need viivad ellu teiste ELi riikide ettevõtted. Aga see ei ole veel kõik. Põhimõtteliselt võimaldab ühtekuuluvuspoliitika Euroopa piirkondadel tegeleda üheskoos ühiste probleemidega, nagu üleilmastumise, tehnoloogiliste muutuste ja rändeküsimustega, mida ükski neist ei suuda üksi lahendada. Teisisõnu tsiteeriksin president Junckerit, et üheskoos oleme tugevamad. ■

CORINA CREȚU

Euroopa regionaalpoliitika volinik

INTERVJUU

Teekond 2020. aasta järgse ühtekuuluvuspoliitika poole on alanud

Pärast eelmise aasta juunis toimunud ühtekuuluvusfoorumi paljulubavaid tulemusi annab volinik Corina Crețu *Panorama* lugejatele ülevaate 2020. aasta järgse ühtekuuluvuspoliitika ettevalmistustest.

Ühtekuuluvuspoliitika tuleviku teemadel peetavates aruteludes on ühtekuuluvusfoorumit nimetatud tähtsaks verstapostiks. Mida arvate teie sellest üritusest ja selle mõjust aruteludele?

Foorum oli väga edukas. Sellel oli üle 700 osaleja kogu Euroopast, sealhulgas palju piirkondade esindajaid. Üldiselt oldi ühel meelel, et võitlus erinevuste ja ebavõrdsuse vastu on ELi jaoks tähtis prioriteet. Ühtekuuluvuspoliitika on taas uue hooga Euroopa tegevuskava keskmes. See peaks jääma põhiliseks investeerimis- ja innovatsioonipoliitikaks, mis tooks aruka ja kestliku majanduskasvu igapäevase käre kätte kogu Euroopas.

Minu kõrva jäid kõlama kolm põhisõnumit: esiteks, et Euroopa vajab vähem jaotatust ja rohkem ühtekuuluvust; teiseks, et ühte-

kuuluvuspoliitika on tsement, mis hoiab Euroopat koos; ja kolmandaks, et homne ühtekuuluvuspoliitika peab olema paindlikum ja lihtsam. Siiski tuleb meila seda poliitikat tasakaalustatud viisil tänapäevastada, et see ei heidutaks meie toetusajaid iga seitsme aasta tagant toimuvate järskude muutustega.

Pärast seda, kui te avaldasite koos volinik Oettingeriga aruteludokumendi ELi rahalise tuleviku kohta, on olnud palju kära 2020. aasta järgse ühtekuuluvuspoliitika eelarve üle. Kuhu on arutelud praeguseks jõudnud ja mida teie neist loodate?

Aruteludokument on tähtis sõnavõtt liidu tuleviku üle peetavates aruteludes. ELi kodanikud ootavad, et liit tegeleks paljude uute probleemidega, nagu ränne, välispiirikontroll ja üleilmastumine, ning samuti paljude pikaajaliste prioriteetidega, nagu sotsiaalse ja territoriaalse ebavõrdsuse vähendamine, uuendustegevus, taristusse investeerimine ja üleminek vähese CO₂-heitega majandusele. Samal ajal tähendab Brexit ressursside vähenemist. Seetõttu tuleb edaspidi ELi eelarvet tõhusamalt kasutada, esmajoones kindla ELi

lisandväärtusega programmidele, pakku- des samal ajal liikmesriikidele rohkem stiimuleid struktuurireformide läbiviimiseks.

Dokumendis on palju soovitusi ja variante, kuidas ELi fonde reformida. Samas algatab see arutelusid, kuid ei paku konkreetseid ettepanekuid ega vastuseid. Sellele vastuseks saadetakse arvamused aitavad komisjonil valmistada ette 2018. aasta keskel esitatavaid ettepanekuid järgmise mitmeaastase finantsraamistiku kohta.

Iga seitsme aasta tagant teeb komisjon tööd „ELi ühtekuuluvusfondi kasutamise ja sellele juurdepääsu lihtsustamisega“. Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest toetuse saajate huvides tegutsev kõrgetasemeline lihtsustamise töörühm esitles hiljuti oma töö tulemusi. Kas asjad on tõesti edenenud? Mis on järgmised sammud seoses 2020. aasta järgse programmitöö perioodiga?

Asjad on juba liikuma hakanud, näiteks laiendati Omnibusi ettepanekutega lihtsustatud kuluvõimalusi. Lisaks töötame koostöös siseriiklike audiitoritega läbi kõrgetasemelise töörühma mitmeid soovitusi, et piirata auditeerimiskoormust,

suurendada õiguskindlust ja teha kindlaks nn „kuldamise“ (*gold plating*) juhtumeid.

2020. aasta järgseks ajaks tuleb otsustavalt vähendada ühtekuuluvusega seotud õigusakte ja suuniseid. Peame alles jätma sellele poliitikale ainuomased elemendid, nagu eeltingimused, kuid hoidudes mikrojuhtimiseni langemisest. Samuti peaksid samalaadsetele meetmetele kehtima ka samad reeglid, olenemata rahastamisallikatest. Me peame vähendama oma reeglite keerukust. Seetõttu on vaja rohkem diferentseerimist, et paremini vastata erinevatele vajadustele ja võimalustele, töötada rohkem tagajärgede ja tulemustega, mitte arvetega, kasutades pigem valmisrahastamisvahendite lihtsustatud kulvõimalusi.

Räägitakse, et moodustamisel on ühtekuuluvuspoliitika liit. Mis on selle liidu eesmärgid?

Arutelud ühtekuuluvuspoliitika tuleviku üle on viimaste kuude jooksul intensiivistunud ja küllap see jätkub veelgi. Seetõttu tegingi eelmise aasta mais koos volinik Thysseniga ettepaneku, et kõik ühtekuuluvuspoliitika sidusrühmad moodustaksid „laiapõhjalise koalitsiooni meie poliitika tuntuse suurendamiseks“. Selle eesmärk oli ühiste jõududega näidata, kui suur on selle poliitika panus Euroopa kodanike elu parandamisel.

Usun, et eelseisva 2020. aasta järgse rahastamisperioodi tulevikku käsitlevate läbirääkimiste eel võiks selline koalitsioon olla põhitegur, mis tagaks selle äärmiselt vajaliku poliitika jätkuva tugeva rahastamise ka edaspidi. Kui Euroopa piirkonnad ja linnad, haiglad, koolid, VKEd, vabaühendused ja parlamendiliikmed nõuavad kõik ühehäälselt tugevat ühtekuuluvuspoliitikat pärast 2020. aastat, siis kes saaks neile vastu seista?

Regioonide Komitee väljendas varaseimas etapis huvi selle „ühtekuuluvusliidu“ moodustamise ja tegevuse kooskõlastamise vastu ning seetõttu ei ole minu asi öelda, mida see peaks tegema. Usun siiski, et selline laiapõhjaline liit võiks oma hääle kuuldavaks tegemiseks alata näiteks veebipetitsiooni või koguda toetusajaajalt (nagu kooliõpetajalt, trammiga sõitjalt, linnapeadelt, ettevõtjalt jne) väga lühikesi videotunnistusi, miks nad toetavad tugevat ühtekuuluvuspoliitikat.

Nagu öeldakse, et „enne ei tea, kui ei proovi“. Teisisõnu tehku suu lahti need, kes on oma piirkonnas ühtekuuluvuspoliitikat kasu saanud!

9.–12. oktoobril toimub Euroopa piirkondade ja linnade nädal. Mis on teie sõnum tuhandetele Brüsselisse saabuvatele osalejatele?

Selle poliitika tugevus seisneb tuhandete praktilise töö tegijate pühendumises, teadmistes ja kannatlikus töös kõigis meie piirkondades. Paluksin neil kõik see oma kotti pakkida ja kaasa võtta, et seda meiega jagada, ning mõttevahetusest innustust saada. See ongi Euroopa süda, mis tuksub sellises piiriüleses suhtlemises. ■

“Minu soov on muuta see algatus nii käegakatsutavaks ja nähtavaks, kui võimalik, et jõuda maksimaalse arvu kohalike, piirkondlike, riiklike ja Euroopa valitud esindajateni ning peale nende ka kõigini, kes tunnevad igapäevaselt ühtekuuluvuspoliitika pakutavat lisandväärtust.”

Edendades tugevat, tõhusat ja nähtavat ühtekuuluvuspoliitikat

Euroopa Regioonide Komitee president Karl-Heinz Lambertz selgitab, kuidas kavatseb äsja tehtud algatus #CohesionAlliance suurendada Euroopa kodanike hulgas teadlikkust ELi põhilisest investeerimispoliitikast.

Sellel aastal on Euroopa Liit selgelt vältinud kahte populistlikku ja eriti kardetatavat ohtu oma ühtsusele, millest üks leidis aset Madalmaades ja teine Prantsusmaal. Reformimissoovi tõendeid võib leida kõrgeimal tasemel toimuvates mõttevahetustes Euroopa tuleviku üle, kuid praegu ollakse endiselt teelahkmel.

Reformikatsed on tehtud, vahel on ka olukord paranenud, kuid jätkuvalt on ohuks „vanad” poliitikavaldkonnad, eelkõige ühtekuuluvuspoliitika ja ühine põllumajanduspoliitika. Samal ajal kerkib esile uusi probleeme, nagu Brexit või vajadus kodanike turvalisuse heaks rohkem ära teha, kaitseküsimused, rände ohjamine, pagulased ja välispoliitika.

Selles olukorras oleks viga valida valesid eesmärke ning seetõttu kaitsebki Euroopa Regioonide Komitee tugevat ja tõhusat ühtekuuluvuspoliitikat, mis oleks kodanikele nähtav.

Selle paremaks kaitseks loodi liit ühtekuuluvuse heaks ehk #CohesionAlliance. Üldsus teab ühtekuuluvuspoliitikast liiga vähe, ehkki see on ELi peamine investeerimispoliitika. Tegelikult kiputakse unustama, kuidas näeks Euroopa välja, kui seda poliitikat ei oleks.

Arvud räägivad selget keelt

Nagu on esile toodud aruteludokumendis ELi rahalise tuleviku kohta, ei tohiks kunagi unustada, et ajavahemikul 2007–2013 said ühtekuuluvuspoliitika raames rahalist toetust 121 400 idufirmat ja ligikaudu 400 000 VKEd, 94 955 teadusprojekti ja 33 556 koostööprojekti VKEde ja teaduskeskuste vahel, loodi 41 600 uut teadustööga seotud pikaajalist töökohta, üleuroopalises transpordivõrgus uuendati 1500 km raudteid ja lõpetuseks osaleti 49,7 miljonit korda inimkapitali parandamisele suunatud meetmetes, millest poolte eesmärk oli omandada uusi oskusi.

Kodanike jaoks kehastab ühtekuuluvuspoliitika Euroopat, mis pakub kaitset, eriti üleilmastumise negatiivsete mõjude eest. Ei ole juhus, et kodanike toetus sellele poliitikale kasvab pidevalt. Seda näitas hiljuti avaldatud 2017. aasta juuni Eurobaromeetri uuring, milles 78 % kodanikest kinnitasid, et ELi piirkondlikud investeeringud on mõjunud positiivselt nende linnale või piirkonnale.

See kaitse on käegakatsutav, arvud näitavad seda selgelt, kuid ühtekuuluvuspoliitika on endiselt üks enim kritiseeritud Euroopa poliitikameetmeid. Seda ajal, kui me eeldame, et edaspidi peaks mitmeaastase finantsraamistiku maht järsult vähenema, eriti Ühendkuningriigi EList lahkumise tagajärjel.

Minu järeldus on see, et Regioonide Komitee üksi ei saa seda poliitikat kaitsta ja oodatud tulemusi saada. #CohesionAlliance'i kaudu peab see olema katalüsaator kõigi ühtekuuluvust pooldavate algatuste jaoks, mis liidu territooriumil aset leiavad. Neid algatusi on palju ja korralikke – linnad, piirkonnad, kodanikuühiskond, majandusringkonnad, liidud ja võrgustikud mobiliseeruvad, et esitada uue ühtekuuluvuspoliitika ettepanek tuleviku jaoks.

Sisuliselt on eesmärk mitte leppida muutumatult paikapandud ühtekuuluvuspoliitika põhimõttega. Vastupidi, lahenduseks tuleks näidata, et ühtekuuluvuspoliitika jätkamiseks tuleb seda muuta, tuginedes selle algsetele põhimõtetele ja kolmele positiivsele ideele: territoriaalne ühtekuuluvus, sobivate rahastamisvahendite abil erasektori mobiliseerimine ning paindlikuma stabiilsuse ja majanduskasvu pakti hulka kuulmine.

Regioonide Komitee seisukoht „toetada 2020. aasta järgset tugevat ja tõhusat Euroopa ühtekuuluvuspoliitikat“ on aluseks sellele suunale: meie ambitsioonidele vastav eelarve; territoriaalsel lähenemisviisil põhineva partnerluspoliitika põhimõtte veel kord kinnitamine; menetluste radikaalne lihtsustamine,

eelkõige juhtimise ja kontrolli osas, kooskõlas diferentseerimise ja proportsionaalsuse põhimõtetega; tugevam seotus struktuurireformidega eeltingimuste kaudu; uued näitajad rahaliste vahendite eraldamiseks ja piirkonnasiseste erinevuste paremini arvesse võtmiseks; ning tulemuste parem nähtavus.

Ühendagem jõud

Regioonide Komitee ja kohalike ametiasutuste suured liidud (Euroopa Mereliste Äärealade Konverents, Euroopa Piirkondade Assamblee, Eurocities, Euroopa Kohalike ja Piirkondlike Oma-valitsuste Nõukogu, Euroopa Piirialade Assotsiatsioon) on lõõnud käed, et luua nende põhimõtete alusel platvorm #CohesionAlliance, kuhu koondusid kõik nende üldiste põhimõtete seonduvad algatused. Seega võib Regioonide Komitee saada territooriumeid ja kodanike nõudmisi esindavaks asutuseks tulevase mitmeaastase finantsraamistiku läbirääkimistel ning edaspidiste õigusaktide väljatöötamisel, mille alusel hakatakse suunama Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide kasutamist.

Pärast Regioonide Komitee arvamuse vastuvõtmist 12. mail 2017 ja suure algatuse #CohesionAlliance käikulaskmist 18. mail avame me poliitiliselt selle platvormi 9. oktoobril Euroopa piirkondade ja linnade nädala raames.

Minu soov on muuta see algatus nii käegakatsutavaks ja nähtavaks, kui võimalik, et jõuda maksimaalse arvu kohalike, piirkondlike, riiklike ja Euroopa valitud esindajateni ning peale nende ka kõigini, kes tunnevad igapäevaselt ühtekuuluvuspoliitika pakutavat lisandväärtust.

Seetõttu on see liit ka Euroopa Parlamendi regionaalarengukomisjoni ja Regioonide Komitee Territoriaalse ühtekuuluvuse poliitika komisjoni 10. oktoobril toimuva koosoleku tähelepanu keskmes. Koos volinik Crețuga on tähtis edastada need sõnumid 15. novembril üldasjade nõukogule, et jätkuvalt suurendada nende liikmesriikide teadlikkust, kes võtavad vastu Euroopa tuleviku jaoks määrava tähtsusega otsuseid eelarve kohta.

Koos selle liiduga võtame me kokku kogu jõu, et kaitsta ühtekuuluvuspoliitikat kõigi eurooplaste heaks. ■

LISATEAVE

<http://cor.europa.eu/et/Pages/home.aspx>

OMA SÕNADEGA

PANORAMA
ootab teie
arvamust!

Peatselt avaldatava seitsmenda ühtekuuluvusaruande valguses oleme pühendanud käesoleva ajakirja rubriigi „Oma sõnadega” rohkem kohaliku, piirkondliku, riikliku ja Euroopa tasandi sidusrühmade panusele 2020. aasta järgse ühtekuuluvuspoliitika kohta peetavatele määrava tähtsusega aruteludele.

Panorama võtab hea meelega vastu teie kaastöid ja võib neid tulevastel väljaannetes avaldada. Kaastöö esitamise tähtaegade ja suuniste kohta teabe saamiseks võtke meiega ühendust. regio-panorama@ec.europa.eu

Ühtekuuluvuspoliitika pärast 2020. aastat – keeruline prioriteetide segu

Portugal toetab kindlalt tugeva ühtekuuluvuspoliitika jätkumist nii, et sellel oleks piisavalt vahendeid oma põhieesmärkide täitmiseks – võimaldada liikmesriikidel ja piirkondadel jõuda Euroopa Liidu arengutasemele lähemale.

Pedro Marques
Portugali planeerimis- ja
taristuminister

Selle saavutamiseks on tähtis hoida tugevat ELi eelarvet, otsida uusi lahendusi Euroopa oma ressursside kohta peetava arutelu valguses, kooskõlas Brexiti tulemustega (selles osas ei saa eirata Monti aruande panust), ning muidugi rahastada uute probleemide lahendamist ja poliitikameetmete rakendamist.

Ühtekuuluvuspoliitika peab aina kindlamalt keskenduma konkurentsivõimele, toetades uuendustegevust, oskusi ja tööhõivet, mis on tõelise lähenemise ja kestva ühtekuuluvuse põhitegurid.

Seda lähenemisviisi peab siiski täiendama konkreetsete vahenditega, et toetada ühtekuuluvate riikide lähenemist. Samuti tuleb tagada põhitähelepanu pööramine kavandamisele ja tulemustele.

Eelnevat tingimuslikkust tuleb hoida ja tugevdada ning asjakohastel juhtudel luua ka järeltingimusi koos „stiimulitega”

vähim arenenud liikmesriikide lähene-
mise kiirendamiseks.

Sarnane lepinguloogika peaks olema aluseks nn „usalduslepingute” põhjal sügavamale ja vähem bürokraatlikule ühisele juhtimisele Euroopa Komisjoni ja liikmesriikide vahel. Lepingute tulemuste seisukohalt saab rohkem ära teha riiklike reformikavade ja struktuurifondide rakendamise vahelise seose tugevdamiseks.

Selleks tuleks ühelt poolt sobitada konkurentsivõimet toetavat poliitikat ja meetmeid lähenemise ja tööhõive eesmärkidega ning teiselt poolt territoriaalset konkurentsivõimet ja ühtekuuluvust parandava poliitika ja meetmetega.

Algselt peaks poliitika pöörama põhitähelepanu uuendustegevusele ja teadmistele,

et tagada ettevõtete konkurentsivõime eeldused ning uuendustegevusel põhinevate uuendatud strateegiatega teadusliku ja tehnoloogilise baasi areng; ning kvalifikatsioonile, koolitusele ja tööhõivele, et tagada majandusliku ja sotsiaalse arengu jaoks vajalike oskustega inimressursi saadavus ja nende oskuste täiendamine.

Teisalt peaks territoriaalsele konkurentsivõimele ja ühtekuuluvusele suunatud poliitika ja meetmed pöörama põhitähelepanu: (i) energeetikale ja kliimamuutusele, tagades tingimused energiast sõltuvuse vähendamiseks; (ii) meremajandusele, tugevdades selle strateegilist potentsiaali (sh merepiiri); (iii) sidemete tugevdamisele üleilmsete võrgustike ja turgudega, edendades linnapiirkondade konkurentsivõimet ja külgetõmbavust ning samuti nende sotsiaalset sidusust; ja (iv) keskenduma veelgi enam hõredalt asustatud ja piiriülestele territooriumitele, et tugevdada piiriülest koostööd ja nende konkurentsivõimet, tuginedes nende sisemistele ressurssidele.

Lühidalt selles seisnebki prioriteetide keeruline segu, millega ühtekuuluvuspoliitika peab toime tulema, valmistades Euroopa riikide majandust ette vältimatuks majandusstruktuuri muutuseks seoses üleilmastumisega ja digitaalseks murranguks, jätkates samal ajal pidevat tööd territoriaalse ebavõrdsuse vähendamiseks. ■

Ühtekuuluvuspoliitika pärast 2020. aastat – lihtsam kõigile

Ühtekuuluvuspoliitika rajab vundamendi positiivsetele muutustele liikmesriikide sotsiaalmajanduslikus arengus. See on oluliselt vähendanud ebavõrdsust piirkondade vahel ja haldustasandil. Lisaks on see aidanud kaasa märkimisväärsele majanduskasvule ELis. Järgmistel kuudel on meil teha suur töö ühtekuuluvuspoliitika ettevalmistamisel järgmiseks (2020. aasta järgseks) programmitöö perioodiks. Millele me peaksime siis põhitähelepanu pöörama?

Ühtekuuluvuspoliitika, mille meetmete eesmärk on liikmesriikide hästi suunatud areng, tugevdab piirkondade konkurentsivõimet, aitab kaasa tõelisele lähenemisele ELis ning toetab ühtse turu väljakujundamist. Ühtekuuluvuspoliitika kui ELi peamine investeerimispoliitika peab ka edaspidi jääma piirkondlikule arengule suunatud stabiilseks ja tugevaks vahendiks.

Minu arvates peab see poliitika tuginema pikaajalisele strateegiale ja valitsemistavale selle rakendamise kõigil kolmel tasandil – Euroopa, riiklikul ja piirkondlikul/kohalikul tasandil. Hea valitsemistava on soodsa investeerimiskeskonna, tõhusa kasutuselevõtmise ja strateegiliste eesmärkide täitmise eeltingimus. Lisaks võimaldab see paindlikult reageerida

ettenägematutele üleilmsetele ja Euroopa ees seisvatele probleemidele, mis võivad mõjutada meie elu ELis.

Me vajame ELi vahendeid, mille kaudu saaks iga kodanik oma igapäevases elus nendega saavutatud tulemusi näha. Edaspidi on võimalik muuta ühtekuuluvuspoliitika igas liikmesriigis veel nähtavamaks ja mõistetavamaks. Parem kooskõlastamine, vastastikune täiendavus ja koostoime leidmine erinevate ELi toetuskavade vahel on samuti proovikiivid, millega 2020. aasta järgne poliitika peab toime tulema.

Karla Šlechtová
Tšehhi Vabariigi piirkondliku
arengu minister

Ühtekuuluvuspoliitika rakendamine peab olema suunatud võrgustikele, kaasates territoriaalseid partnereid ja ettevõtjaid, sest koostööd tuleb teha nii horisontaalselt kui ka vertikaalselt. Tšehhi Vabariigis rakendab meie ministeerium avatud partnerluse platvorme, kus sidusrühmad saavad pidada nõu ühtekuuluvuspoliitika

tuleviku üle. Peale selle soodustame ja oleme valmis juhtima arutelusid rahvusvahelistel platvormidel, et luua alus edasistele otsustele.

Kokkuvõtteks peaksime nüüd kasutama seda võimalust ühtekuuluvuspoliitika tähtsust rõhutada. Kõik liikmesriigid peavad tegema komisjoniga koostööd ühtekuuluvuspoliitika edaspidise vormi kujundamiseks nii, et see peegeldaks saadud õppetunde ja tugevdaks usaldust kõigil tasanditel. Lihtsam ja väiksema halduskoormusega rakendamissüsteem võib olla võimalik ja me oleme kindlalt otsustanud sellise süsteemi luua. Teine tähtis teema on keskenduda ühisele juhtimisele, mis väljendab ühiselt võetud kohustusi ning tugevdab poliitilist vastutustunnet komisjoni ja liikmesriikide vahel. ■

Ühtekuuluvuspoliitika suudab edukalt toime tulla uute strateegiliste proovikividega

Ühtekuuluvuspoliitika on ELi tasandil kõige tulemuslikum vahend, mis suudab teoks teha selle tõelise strateegilise muutuse, mida kodanikud nõuavad. Seda saab saavutada ainult piisava rahastamise, suurema siseriikliku isevastutuse ja märkimisväärselt vähem regulatiivse lähenemisviisi tagamisega.

Dana Reizniece-Ozola
Läti rahandusminister

Peamiselt tänu ühtekuuluvuspoliitika raames rahastamisele on läheneemisemärkide täitmisel parimate seas Balti riigid. Alates ELiga liitumisest on Läti SKP inimese kohta suurenenud ELi keskmisega võrreldes 47 %-lt (aastal 2004) 65 %-ni (2016), mis tähendab märkimisväärsed edusamme. Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidel oli

suur tähtsus kriisi ületamisel, kui aastatel 2008–2015 suurenes SKP kasv keskmiselt 1,3 % aastas.

Hoolimata ühtekuuluvuspoliitika senisest edust kuluks Lätis siiski väga palju aega, et jõuda ELi keskmisele tasemele, kui võtta aluseks SKP inimese kohta. Selline aegavõttev edenemine ei vasta kodanike ootustele, vaid kutsus esile pettumust ja kasvatab euroskepsist nii vähem arenenud kui ka arenenud piirkondades.

Ühtekuuluvuspoliitika suudab iseenesest edukalt toime tulla ELi ees seisvate uute strateegiliste proovikividega. Seetõttu oleks väga lühinägelik ühtekuuluvuse tähtsust alavääristada. Seda peaks paremini suunama ja kasutama meetmete toetuseks, millel on kontrollitav mõju potentsiaalsele majanduskasvule, konkurentsivõime ja tootlikkuse suurendamisele ning majanduslike muutuste võimaldamisele.

Ühtekuuluvuspoliitika edu üks peamisi põhjuseid Lätis on see, et me mõistsime juba varakult nende fondide tähtsust strateegiliste reformide elluviimisel. Seetõttu on ühtekuuluvuspoliitika tihedam sidumine struktuurireformidega minu arvates väga põhjendatud. Selle seose tõhustamiseks peaksid siiski olema mitu eeltingimust täidetud.

Ühtekuuluvuspoliitikat tuleks täiustada, et muuta see veelgi strateegilisemaks vahendiks. Rakendusmehhanismid tuleks üle vaadata ja otsustavalt lihtsustada,

sest senised lihtsustamiskatsed ei ole tegelikult midagi lihtsustanud. Käesoleva programmitöö perioodi praegusel neljandal aastal võime kogu ELis näha kohapeal väga vähe edusamme, sest siseriiklikud ja piirkondlikud haldusasutused püüavad endiselt alles kõigi bürokraatlike menetlustega toime tulla.

“Ühtekuuluvuspoliitika edu üks peamisi põhjuseid Lätis on see, et me mõistsime juba varakult nende fondide tähtsust strateegiliste reformide elluviimisel. Seetõttu on ühtekuuluvuspoliitika tihedam sidumine struktuurireformidega minu arvates väga põhjendatud.”

Peamine on usaldus. Kui mingi riik või piirkond on ikka ja jälle tõestanud, et see suudab vahendeid tõhusalt ja mõistlikult kasutada, siis tuleks usaldada, et see suudab kehtestada tõhusad kontrollimeetmed ja teha ise oma strateegilised valikud parima ühtekuuluvuspoliitika rakendamiseks. ■

Sõna ühise ühtekuuluvuspoliitika toetuseks

Ühtekuuluvuspoliitika, mis hõlmab kõiki piirkondi kõige tugevamatest kuni kõige nõrgemateni, on eluliselt tähtis Euroopa Liidu eduks.

Euroopa piirkonnad on Euroopa Liidu selgroog nii poliitiliselt, majanduslikult, sotsiaalselt kui ka kultuuriliselt. Piirkondade jätkuv tugev toetamine pärast 2020. aastat on seetõttu Euroopa edu jaoks eluliselt tähtis. Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondid võimaldavad meil tõeliselt hoogu koguda ja investeeringuid suurendada. Need tagavad, et Euroopa oleks kodanikele mõttekas ja juurdepääsetav ning julgustaks koostööd.

Beate Merk
Saksamaa Baieri liidumaa Euroopa asjade ja regionaalsuhete minister

Baierimaa on juba varasest etapist peale töötanud välja oma seisukoha pärast 2020. aastat toimuva Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide reformi suhtes. Meie peamine eesmärk, mida me jagame teiste Euroopa piirkondadega, on säilitada Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide piisaval tasemel kõigi Euroopa piirkon-

dade jaoks. See peab eriti paika arenenud piirkondade, nagu Baierimaa kohta, et nende tugevam piirkondlik arengutase aitaks jätkuvalt nende vähem arenenud piirkondi suurema nõudluse ja täiendava lisandväärtuse kaudu. Ühine Euroopa toetuspoliitika on Euroopat ühendav, mitte ei jaga seda andjateks ja saajateks.

Baierimaa-taolises tugevas piirkonnas on ka muud, kui õitsvad asulad ja suurlinnad. Eriti Tšehhi Vabariigi piiri ääres asuvad paikkonnad kuuluvad struktuuriliselt nõrgemate hulka ning seega on needki prioriteetsed Euroopa Regionaalarengu Fondist toetust saavad piirkonnad.

ELi regionaalpoliitika on meile nii tähtis seepärast, et see mõjutab otseselt nii Baierimaa kui ka teiste Euroopa piirkondade inimesi. Paljusid Baierimaa projekte saab rakendada üksnes tänu ELi vahenditele. Erinevalt lühiaegsetest kriisiohje mehhanismidest pakuvad Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondid pikaajalist rahastamist kogu rahastamisperioodi vältel, kusjuures vahendid ja ressursid on juba eelnevalt kindlaks määratud. See pakub suurt turvalisust nii kavandamisel kui ka rahaliselt. Samuti loob see võimaluse täita tähtsaid üleeuroopalisi eesmärke, mis ei pruugi anda kiireid tulemusi, vaid nõuavad pigem pikaajalist poliitilist otsustavust. Pikaajalised kestlikke ja toetusepõhiseid Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide ei tohiks asendada valikuliste ja lühiajaliste rahastamisvahenditega, vaid selle strateegilist ühist ja tulemustele suunatud projektide rahastamisstruktuuri tuleks säilitada.

„Ehitagem sildu, mitte müüre” peaks saama Euroopa juhtlauseks pärast 2020. aastat. Kõik osapooled peaksid tegema

koostööd, tarbetuid eraldusjooni loomata. Selleks on vaja isegi veel tugevamat piiriülest koostööd. Interregi programmid on andnud vaieldamatu panuse Euroopa lõimituse heaks. Koostöö naabritega väljendab kohalikele inimestele selgelt stabiilse Euroopa pakutavat lisandväärtust, kui varasemate aegade piirialad on saanud tuleviku kohtumispikadeks.

Uusi poliitilisi lähenemisviise (nagu makropiirkondlikud strateegiad) tuleks tugevdada ja saavutada täiendavat koostoimet ELi riikidevaheliste programmidega. ELi Alpi piirkonna strateegia (EUSALP) eesistujariigina on Baieri liidumaa võtnud endale kohustuse tugevdada ELi makropiirkondlike strateegiaid pärast 2020. aastat. Samuti püüab see otsustavalt piirata rahastamispoliitikaga seotud bürokratlikku koormust, tugevdades sellega iseseisvust ja samal ajal tagades piirkondliku toetuse lisandväärtuse säilimise.

Euroopa ühtekuuluvuspoliitika väljendab tõeliselt Euroopa solidaarsust, kui tugevad toetavad nõrgemaid. Baierimaa mõistab ja hindab seda kõrgelt. See on ka ise tundnud teiste solidaarsust oma teekonnal põllumajandusmaast uuenduslikuks riigiks. Tänapäeval teevad Baierimaa ettevõtjad koostööd kogu Euroopas asuvate partneritega. Seetõttu hõlmab Euroopa strateegiline regionaalpoliitika kõiki Euroopa piirkondi, sealhulgas enam arenenud piirkondi. Ainult nii saame tugevdada sotsiaalset ja piirkondlikku ühtekuuluvust liikmesriikide sees ja nende vahel, toetades kõigi piirkondade majanduslikku edu. Kui meil õnnestub seda teha ja kohalikud inimesed näevad Euroopa koostöö konkreetseid edukaid tulemusi, saavad kodanikud juurde värsket usaldust ELi vastu. ■

Piirkondade kaasamine ja solidaarsuse säilitamine

Pärast 2020. aastat tuleb tugevdada ühtekuuluvuspoliitika hulka kuuluvaid tõhusaid protsesse, nagu aruka spetsialiseerumise strateegiad ja linnade tegevuskava.

Sonja Palhus
Edela-Soome piirkonnanõukogu
rahvusvaheliste suhete juht

Praegu läheb Edela-Soomel hästi. See ei ole alati nii olnud, aga majanduskasv hakkab vähehaaval hoogu võtma tänu suurenevatele investeeringutele, eriti meremajanduses ja

tööstussektoris. Lisaks sellele positiivsele suundumusele tekitab majanduse elavnemine piirkonnas uutlaadi probleeme, mis tähendab, et sellele majanduskasvule tuleb tagada rahastamisvahendid ja stabiilne alus.

Piirkond asub Läänemere ääres kesksel kohal ning seetõttu on väga loomulik, et Edela-Soome esindajad oleksid kaasatud Euroopa Liidu Läänemere piirkonna strateegiasse (EUSBSR) ja rakendaksid seda. See makropiirkondlik strateegia on olnud igati asjakohane raamistik piiriülese koostöö jaoks, sest merepiir on olnud selle piirkonna jaoks alati tähtis tegur.

Edela-Soome piirkonnanõukogu all tegutseb ainus Interregi korraldusasutus Soomes – Kesk-Läänemere rakendus-kava – ning seetõttu näeb see otse aktiivse ja tulemustele suunatud piiriülese koostöö lisandväärtust. Tehes ühtekuuluvusfondi toetusel koostööd ühiste probleemide lahendamisel ja tugevate külgede rakendamisel, toob see piirkonda uusi mõtteid ja lahendusi ning seda toetatakse tugevalt ka edaspidi.

2020. aasta järgne ühtekuuluvuspoliitika suurendab piirkonna arendajate ootusi. Euroopa ühtekuuluvuspoliitika uut versiooni on väga vaja, kuid reform ei tohi taanduda tehnilistele külgedele, vaid peab lähenema süstemaatilisemalt kestlikumale piirkondlikule majanduslikule, sotsiaalsele ja keskkonnaalasele arengule.

Valdkondliku kontsentreerumisega peaks kaasnema kiirus ja paindlikkus. Piirkondade nägemuste rakendamiseks ja vajalike meetmete mõistmiseks tuleb protsesse lihtsustada ja paindlikumaks muuta. Tuleb rakendada rohkem paindlikkust, vältides samal ajal võimalust, et komisjon või liikmesriigid saaksid piirkonnast vahendeid välja võtta.

Ning lõpetuseks ei tohi unustada seda, mis on ühtekuuluvuspoliitikas põhiline, jätkates kõigi piirkondade kaasamist ja solidaarsust. ■

Ühtekuuluvuspoliitika on tähtis ELi solidaarsusvahend

Ühtekuuluvuspoliitikal peab olema nähtav tähtsus (samuti rahalises mõttes) kõigis Euroopa Liidu piirkondades, eriti selge ELi lisandväärtusega meetmete toetamisel.

Esmajoones ebasoodsas olukorras olevate piirkondade jaoks on ühtekuuluvuspoliitika põhiline investeeringute rahastamisvahend. Kuid see annab tugevat hoogu ka arenenud piirkondade majanduse arengule ja uuendustegevusele.

Kärntenis on ühtekuuluvuspoliitikale olnud siiani omane keskendumine teadus-, arendus- ja uuendustegevusele. Lisaks tuleks järgida valdkondliku kontsentreerumise lähenemisviisi, eriti arenenud piirkondades, et olla võimeline uutele probleemidele reageerima.

Ühtekuuluvuspoliitikat tuleb siiski reformida, et see saaks olla edukas ja tõeline solidaarsusvahend. See on tõsi eriti piirkondades, kus Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondid annavad suhteliselt väikese panuse piirkondliku ja majandusliku arengu heaks.

Põhilise reformi hulgas tuleks tõeliselt rakendada proportsionaalsust ning järgida subsidiaarsuse põhimõtteid. Peale selle tuleb rakendada tegelikku ja laialdast lihtsustamist ning seda tuleb ühtlustada teiste poliitikavaldkondadega (nt „Horisont 2020“).

Kärnten on tüüpiline piiriala ja selle jaoks on väga tähtis, et Euroopa territoriaalne koostöö (Interreg) jätkuks kõigis kolmes mõõtmes (piiriülene, riikide- ja piirkondadevaheline). See Euroopa integratsiooni ja koostöö tõeline vahend on

Armin Schabus
ELi programmi koordinaator,
Kärnteni piirkonna valitsuse
büroo, Austria

sageli ainus võimalus (eriti väikestele piirkondadele) leida uutele probleemidele õigeid lahendusi.

Lisandväärtuse mõttes tuleks ka makro- piirkondlike strateegiaid (EUSALP ja

EUSDR) vaadelda kui koostöö ja strateegilise poliitilise võrgustike loomise tähtsaid vahendeid. Strateegiliste eesmärkide arendamisega peaks piirkondlikel probleemidel põhineva lõimitud lähenemisviisi rakendamine muutuma lihtsamaks.

See hõlmab kogukonna juhitud kohaliku arengu lähenemisviisi jätkumist (ja lihtsustamist). Kärnten alustas 2014.–2020. aasta programmitöö perioodi kogukonna juhitud kohaliku arengu strateegia rakendamist Itaalia-Austria Interregi programmis, mis oli piiriülese piirkondliku arengu ambitsioonikas katseprojekt ja lähenemisviisi LEADER laiendus. Soovime kogu südamest, et kogukonna juhitud kohaliku arengu vahendit saaks kasutada ka pärast 2020. aastat. ■

Miks me vajame tugevat ühtekuuluvuspoliitikat?

Euroopa pannakse proovile mitmel rindel, sealhulgas selle ühtekuuluvuspoliitika, mille jätkumise küsimus on praegu päevakorral.

Nüüd, kui Euroopa Ülemkodus ja komisjonis peetakse arutelusid, on linnade ja piirkondade seisukoht selge. Me usume, et see ei peaks üksnes jääma üheks ELi põhipoliitikaks, vaid seda tuleks ka tugevdada.

Miks me siis seisame ühtekuuluvuspoliitika eest? Sest see näitab inimestele, et EL hoolib neist. Ainuüksi Itaalias võimaldas see meil luua üle 60 000 uue töökohta aastatel 2007–2013.

See on vaid üks näide, kuidas ühtekuuluvuspoliitika toob kaasa muutusi Euroopa territooriumitel.

Seetõttu toetab Euroopa Kohalike ja Piirkondlike Omavalitsuste Nõukogu (CEMR) garanteeritud eelarvet, mis võimaldaks nii rikastel kui ka vaestel piirkondadel reageerida meie kõige pakilisematele probleemidele, nagu ränne ja kliimamuutus.

Ühtekuuluvuspoliitika senisel kujul säilitamisest siiski ei piisa, vaid juurdepääsu rahalistele vahenditele tuleks lihtsustada, et ka tagasihoidlikumate vahenditega territooriumid saaksid neist kasu.

Stefano Bonaccini
Emilia-Romagna ning Euroopa
Kohalike ja Piirkondlike
Omavalitsuste Nõukogu
(CEMR) president

Eelkõige tuleb ühtekuuluvuspoliitikat kujundada koostöös Euroopa territooriumitega. Selleks tuleks pidada kohapealset dialoogi kõigi kohalike ja piirkondlike valitsuste, neid esindavate liitude ja teiste sidusrühmadega. Nendes tuleks eelkõige käsitleda praeguse ühtekuuluvuspoliitika mõju, selle lisandväärtust ja võimalusi seda paremaks muuta.

Need dialoogid toimuksid ideaalsel ajal Euroopa tuleviku üle mõtlemise jaoks. Tegelikult võtsime me hiljuti vastu seisukoha, milles nähakse paljudeks aastateks ette nägemus Euroopa kohalikust ja piirkondlikust tasandist. CEMRi presidendina kutsun ma ELi institutsioone üles alustama konstruktiivset dialoogi kohalike omavalitsustega. Samuti kutsun üles

kohalike omavalitsusi panustama nendes aruteludesse mõtete ja soovitusetega, kuidas saaks ELi paremini kohalike vajadustega kooskõlla viia. ■

Uuendustegevus ja strateegiline kavandamine ettevõtluse jaoks

Ühtekuuluvuspoliitika on tavaliselt tõhus vahend, mis pakub märkimisväärsed rahalised vahendeid Euroopa piirkondade ees seisvate konkurentsivõime, uuendustegevuse ja sotsiaalse sidususega seotud suurte probleemide lahendamiseks.

Massimo Sabatini
Regionaalpoliitika ja territoriaalse sidususe Confindustria direktor,
Itaalia

vaheline koostöö võib tuua kaasa konkurentsivõime kasvu tasakaalustataval moel, kui toetuste ja laenude õige suhe suudab edendada investeringuid ja VKEde konsolideerimist. Samamoodi suudab tulevane ühtekuuluvuspoliitika edendada ettevõtluse jaoks soodsamat tootmiskeskonda, nende vajadustele lähemal seisvaid haldusasutusi ning avalike arendusmeetmete üldist paranemist selliste mehhanismide nagu eeltingimuste kaudu, mida jätkatakse ja muudetakse kontsentreeritumaks.

Ühtekuuluvuspoliitika suudab reageerida territooriumide vajadustele ja võimalustele. Pärast 2020. aastat muutuvad need probleemid teravamaks ning seetõttu on väga tähtis, et Euroopa Liit säilitaks ja tugevdaks peamist vahendit, mis sellel on, et edendada riiklike ja erainvesteringuid, territooriumide harmoonilist kasvu ja erinevuste vähendamist.

Confindustria peab seda poliitikat otsustavaks Euroopa laiemale rahu ja majanduskasvu eesmärgi täitmiseks ning konkreetselt Euroopa tööstussektori ees seisvate konkurentsialaste probleemide lahendamiseks. Selle nn neljanda tööstusrevolutsiooni osad – tootmise uuen-

damine, teaduslik ja tehnoloogiline uurimistegevus, tootmisprotsesside digiteerimine ning oskuste täiendamine – peavad leidma piisavaid ressursse ja vahendeid tulevases ühtekuuluvuspoliitikast. Samuti peab see laiendama näiteks „Horisont 2020” ja teiste selliste vahendite abil läbiviidud katseprojekte laiemale ettevõtjate ringile.

Vastastikku täiendavate spetsialiseerumisaladega Euroopa territooriumite

Selle kõige jaoks on vaja reformitud ja lihtsustatud poliitikat, mille põhitähelepanu oleks koondunud väiksemale arvule prioriteetidele ja mõõdetavatele tulemustele, mis tuleb igal piirkonnal valida ühisest menüüst kooskõlas suurema subsidiaarsuse põhimõttega. See tähendab, et rakendamine ja kontroll liiguks

rohkem siseriiklikule ja piirkondlikule tasandile, koondades seega Euroopa Liidu tegevuse strateegiale ja strateegilisele kavandamisele.

See kõik nõuab asjaomaste institutsioonide vahel suurt usaldust ning tõhusat ja kvalifitseeritud partnerlust, mis eeskirjade

määratlemise etapis teaks, kuidas jõuda lihtsustamiseni esmaste toetusajaajate ehk ettevõtjate seisukohalt. ■

Ühtekuuluvuspoliitika saab aidata Euroopal eluasemete probleemiga toime tulla

Taskukohaste eluasemete puudus ja sellest tingitud tõrjutus on üks põhilisi linnade, piirkondade ja üldiselt ühiskonna ees seisvatest riskidest ning seetõttu on kulutused sotsiaaleluasemetele suure sotsiaalse mõjuga investering.

Sobimatud eluasemed lähevad meie majandusele igal aastal maksma 195 miljardit eurot (Eurofound) ning 2016. aastal oli kriisijärgse aja kõige suurem hinnatõus (Eurostat). Selle poliitilise ebaõnnestumise inimlik ja majanduslik hind ning liigne lootus turule hakkavad muutuma liiga tõsiseks, et neist mööda vaadata. ELi ühtekuuluvuspoliitika saaks selle probleemi lahendamiseks rohkem ära teha, toetudes uuenduslikele ja äraproovitud lahendustele, mis annavad tulemusi.

Kvaliteetse ja taskukohase eluaseme kättesaadavus on vastus mis tahes kõne all olevale sotsiaalsele probleemile. Elu-

ase otsustab kõik inimese elus, sest see on lõimiv hüve, mis on seotud tervise, majandusliku ja energiajulgeoleku, transpordi, hariduse ja tööhõivega. See mõjutab ka linnaosade olemust ning on otseselt seotud sotsiaalse sidususega.

Riiklike eluasemesüsteemide, elamuühitute ja sotsiaaleluasemete pakujate esindusorganisatsioon Housing Europe (www.housingeurope.eu) koos Rahvusvahelise Üürnike Liidu ja Delphisega on koostanud Euroopa vastutustundliku elamumajanduse auhinnakonkursi European Responsible Housing Awards (www.responsiblehousing.eu) kaudu andmebaasi, mis kajastab nende ühingute pühendumist sotsiaalselt uenduslike lahendusi loovatele väärtustele. Samal ajal rõhutavad need kohaliku sotsiaalset mõju keskkonnaalase kestlikkuse, heade valitsemistavade ja sidusrühmadega heade suhete poolest ning samuti inimressursside vastutustundlikku haldamist.

Housing Europe'i partner, ELi linnade tegevuskava alla kuuluv elamumajanduse partnerlus (Housing Partnership) on

Sorcha Edwards
Housing Europe'i
peasekretär

ühtaegu jõudnud valmis teha taskukohase eluaseme tööriistakasti esimesed osad. Selles tutvustatakse mitmesuguseid lahendusi, mida rakendatakse kõikjal Euroopas eluaseme probleemi taskukohaseks lahendamiseks nii praegu kui ka pikemas perspektiivis linnade, arendajate ja ka poliitikaloojate vaatenurgast.

Eelseisvatel aastatel on eriti tähtis, et ühtekuuluvuspoliitika toetaks veelgi enam neid positiivseid kogemusi ja aitaks Euroopal muuta elamumajanduse vastutustundlikuks, nii et sellest oleks kasu kõigile kodanikele. Selleks on põhiline lihtsustada juurdepääsu rahalistele vahenditele kohalikul tasandil sellega tegelevate inimeste jaoks. Eelkõige peab olema võimalik kombineerida toetusi ja laene (struktuurifondide, Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi jt fondide vahendeid). ■

Euroopa piirkondade arukam majanduskasv uuendustegevuse kaudu

Üleilmastumine, automatiseerimine, uued tehnoloogiad ja süsinikdioksiidiheite vähendamine mõjutavad töökohti, tööstussektoreid, ettevõtlusmudeleid ning arusaamu majandusest ja ühiskonnast.

Euroopas on pöördeliste muutuste aeg. Üleilmastumine, automatiseerimine, süsinikdioksiidiheite vähendamine, uued ja digitaaltehnikad – kõik need mõjutavad töökohti, tööstussektorit, ettevõtlusmudeleid, majandust ja kogu ühiskonda tervikuna.

Edaspidi seisab ELi piirkondade ees ülesanne olla võimeline ülemaailmsel tasandil konkureerima teiste kõige arenenumate ja kasvavate majandusjõududega, sest nad muutuvad aina enam osakeseks üleilmastunud maailmast. Seetõttu peavad nad leidma võimalusi saada vastupidavamaks ja konkurentsivõimelisemaks, astudes konkreetseid samme ELi, riiklikul ja kohalikul tasandil, tagades samal ajal üleilmastumise eeliste jagamise.

Paljud Euroopa piirkonnad on heal positsioonil, et kasutada ära üleilmastumise pakutavaid võimalusi. Sellegipoolest rõhutati komisjoni aruteludokumentis üleilmastumise kohta, et konkurentsivõime ja uuendustegevusega seotud lõhe ELi mõne arenenud piirkonna ja vähem arenenute vahel hakkab laienema.

Haavatavaid piirkondi võib endiselt leida kogu Euroopas, nii selle lõuna-, kesk- kui ka idaosas. Uuendustegevust peetakse üheks

põhiliseks tööhõivet parandavaks majanduslikuks teguriks. Vastupanuvõimet üleilmastumisele võib aidata tugevdada nende piirkondade uuenduspotentsiaali kindlakstegemine ning põhitähelepanu pööramine kohalikele tugevatele külgedele, arengulõhede vähendamine ja konkurentsivõime suurendamine.

Aruka spetsialiseerumise strateegiad annavad Euroopa majanduskasvule uue vormi

Sellel alal aitab EL kaasa aruka spetsialiseerumise rakendamisega igas piirkonnas. Arukas spetsialiseerumine avab uusi võimalusi piirkondadevaheliseks koostööks seoses ühiste prioriteetidega, täiendades sedasi üksteise tugevaid külgi ning vormides ümber Euroopa majanduskasvu ja lõimimise mudelit.

Praeguseks on vastu võetud üle 120 aruka spetsialiseerumise strateegia, mis saavad üle 65 miljardi euro riiklikest ja ELi vahenditest (sh üle 40 miljardi euro Euroopa Regionaalarengu Fondilt). Kokku aitab see rahastamine eeldatavasti 15 000 ettevõtet tuua turule uusi tooteid, toetada 140 000 idufirmat ja luua 350 000 uut töökohta aastaks 2020.

Arukas spetsialiseerumine on uus ühistegevuse viis, mis põhineb koostööl ja uuendustegevusel. See võimaldab piirkondadel ja tööstusel anda suuremaid võimalusi kohalikele lahendustele, edendada konkurentsivõimet ja kasutada maksimaalselt oma kasvupotentsiaali mastaabisäästu kaudu, tagades samal ajal sellise jõukuse ja tööhõive, mida Euroopa kodanikud ootavad.

“Üleilmastumine ja uute tehnoloogiate mõju ühiskonnale ja töökohadele toob kaasa tõsiseid tagajärgi eurooplaste argielu seisukohalt kõigis meie piirkondades, linnades ja maapiirkondades. Aruka spetsialiseerumise strateegiad võimaldavad piirkondadel enda eest seista oma tugevate külgede arendamise kaudu ning aidates kohalikel ettevõtjatel jõuda üleilmsete tarneahelateni, eriti tööstuses.”

Euroopa Komisjoni president Jean-Claude Juncker

Neli proovikivi uuendustegevusest juhitud majanduskasvu hoogustamisel ELi piirkondades

Oma teatisega „Innovatsiooni edendamine Euroopa piirkondades: vastupanuvõimelise, kaasava ja jätkusuutliku majanduskasvu strateegiad”¹ võtab komisjon endale kohustuse hoogustada uuendustegevusest juhitud majanduskasvu ning aidata piirkondadel haarata kinni tehnoloogiliste muutuste ja tööstuse moderniseerimisega kaasnevatest võimalustest. Komisjon tõi välja neli põhiprobleemi piirkondliku uuendustegevuse ees ning samuti mõned katsemeetmed, mille abil nendega toime tulla. Need meetmed võetakse kasutusele enne 2017. aasta lõppu, et edendada suuremaid investeeringuid piirkondadevahelistesse uuendusprojektidesse, ja need kaasnevad vähem arenenud piirkondade tööstuse moderniseerimisega.

1. Uuendusvõime suurendamine vähem arenenud piirkondades

Piirkondades, kus toimub tööstuslik üleminek, esineb eriprobleeme ja takistusi, mis on eelkõige seotud teadus- ja uuendustegevuse taristute killustatuse ja kestlikkusega, sobivate oskuste puudumise ja deindustrialiseerimisega. Mitmed ELi algatused ja rahastamiskavad aitavad neil toetada laiapõhjalist uuendustegevust ning laiendada toetuste saamist ELi teadusuuringute ja uuendustegevuse jaoks ettenähtud fondidest. Need on muuhulgas tehnilise abi ja teabevahetuse (TAIEX Peer 2 Peer) vahend, aruka spetsialiseerumise platvormid, programmi „Horisont 2020” raames liitumise ja mestimise meetmed, teaduse tipptaseme saavutamise projekt ja mahajäämisohus piirkondade algatus. Komisjon hõlbustab katsemeetmete kaudu olemasolevate ELi vahendite kombineeritud kasutamist, kiirendab uuenduslike lahenduste kasutuselevõttu ja kõrvaldab investeerimistakistusi.

2. Koostöö suurendamine piirkonnaüleste investeeringute tegemisel uuendustegevusse

Aruka spetsialiseerumise strateegiad ning piirkondadevaheline ja makropiirkondlik koostöö võivad aidata piirkondadel olemasolevat vastastikust täiendavust ära kasutada ja luua uusi kogu ELi hõlmavaid väärtusahelaid, soodustades era- ja avaliku sektori investeeringute koostööt ja lähendades ELi-põhist uuendustegevust turule. Katsemeetmed aitavad piirkonnaülestel partnerlustel kindlaks teha konkreetseid äriprojekte ja investeerimisvõimalusi.

3. Teadusuuringute ja uuendustegevuse süsteemide edasine reformimine piirkondades

Struktuurireformid ning parem regulatiivne ja institutsiooniline raamistik on põhilised vahendid konkurentsivõime suurendamiseks ja uuendustegevuse strateegiate tagamiseks. Komisjon hoogustab oma jõupingutusi, et julgustada liikmesriike kasutama täielikult ELi toetusi reformide kavandamise ja rakendamise hõlbustamiseks. Selleni on kavas jõuda taotluste alusel kasutatava struktuurireformi tugiteenistuse² ja programmi „Horisont 2020” poliitika toetusvahendi³ abil. Lõpetuseks kutsus komisjon liikmesriike üles tõhustama dialoogi kõikide asjaomaste sidusrühmadega Euroopa poolaasta protsessi käigus.

4. ELi poliitika ja vahendite koostoime hõlbustamine

Praegu on olemas suur hulk piirkondlikke, riiklikke ja Euroopa tasandi poliitikaprogramme ja -vahendeid⁴ uuendustegevuse, majanduskasvu ja töökohtade loomise või piirkondadevahelise koostöö edendamiseks. Komisjon aitab riiklikel ja piirkondlikel ametiasutustel neid paremini kombineerida ning selgitada võimalikku koostööt seoses riigiabi eeskirjade ja riigihangetega.

LISATEAVE

<http://bit.ly/2zxRSOr>

<http://bit.ly/2xtHjOD>

<http://s3platform.jrc.ec.europa.eu/>

1) COM(2017) 376 final

2) https://ec.europa.eu/info/departments/structural-reform-support-service_en

3) <http://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en/tags/policy-support-facility/>

4) Tehnoloogia ühisalgatused, avaliku ja erasektori partnerlus, Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituut, programmi „Erasmus+” kuuluvad teadmusühendused ja valdkondlikud oskuseühendused, Euroopa strateegiline klasterpartnerlus, Euroopa ettevõtlusvõrgustik, Euroopa innovatsioonipartnerlus, idufirmade piirkondlik võrgustik, Interreg jne.

TUGEVUS JA ÜHTSUS BELGIAS

1994. aastal otsustas ülikool Université libre de Bruxelles (Brüsseli vaba ülikool, ULB) riskida ja asutas Belgias Charleroi linnas biotehnoloogia keskuse. Tänu Euroopa Liidu ja Valloonia toetusele toimus 1999. aastal molekulaarbioloogia ja meditsiiniinstituudi IBMM inauguratsioon.

ULB eesmärk oli luua biopark, mis oleks ühtaegu akadeemiline uurimiskeskus ja Charleroi linna majandusarengu mootor, sest see endine terasetööstuse lipulaev elas üle täielikku tööstuse ümberkujundamist.

Risk tasus ära. Praegu tegutseb üle 1100 inimese Charleroi Bioparki erinevates asutustes:

- > neli teadusinstituuti: IBMM, meditsiinilise immunoloogia instituut, mikroskoopia ja molekulaarkuvamise instituut ning taimebioloogia uurimislaboratoorium;
- > I-Tech-Incubator, mis tegeleb ettevõtete loomise, ligiõmbamise ja nende kasvu toetamisega;
- > koolituskeskus HeLSci, mis aitab konkreetsete koolituskavade väljatöötamise abil ettevõtetel kasvada;
- > üle 47 ettevõtte, sealhulgas mitu rahvusvahelist.

Mikroskoopia ja molekulaarkuvamise keskus

See on saanud teoks tänu teadustegevuse, koolituse, tehnosiirde ja tööstuse arengu koordineerimisele Bioparki tasandil. Samuti on seal rakendatud aruka spetsialiseerumise strateegiat, et julgustada kolme valdkonna arengut: immunoloogia, kuvamine ja rakuteraapia.

Otsustavaks teguriks oli ka poliitiliste asutuste tahe toetada valdkonna kasvu, suurte tootmisettevõtete (nt GSK Vaccines ja UCB) esindatus Valloonias ning riiklike ja erainvestorite võrgustike loomine. Bioparki ettevõtted on saanud erainvestoritelt üle 650 miljoni euro.

Bioparki ei oleks olemas ilma ULB, ELi ja Valloonia algsete investeeringuteta. Selle jätkuva edu aluseks on siiski selge strateegia, siseriikliku, piirkondliku ja kohaliku poliitika kooskõlastamine ning üldsuse ja erasektori esindajate kokkuhoidmine. Lõpuks on ju Belgia motoks „ühtsuses peitub jõud“!

Dominique Demonté

BIOPARKi direktor Charleroi linn, Brüsseli lõunapiirkond, Belgia

INVESTEERINGUD ROOTSI TULEVIKKU

Västra Götalandi piirkond Rootsis on üks Euroopa juhtivaid uuendustegevuse alal. Riigi suuruselt teises piirkonnas asub mitu suurt tootmisettevõtet, nagu Volvo Cars, Volvo

Group, SKF ja Astra Zeneca. Piirkond on tugev teadus- ja uuendustegevuse poolest, sealsed kulutused teadus- ja arendustegevusele on üle keskmise ning seal asub viis mainekat ülikooli. Tööstus on piirkonna majanduse alustala ning seal katsetatakse mitmeid uusi kestlikke tehnoloogiaid.

Volvo 7900 hübriidelektriauto

Arukas spetsialiseerumine on üldise majanduskasvu ja arengu strateegia „Västra Götaland 2020“ lahutamatu osa. Selles strateegias on esmatähtsaks tõstetud 13 valdkonda, pöörates eriti tähelepanu kuuele tugevale alale: loodusteadused, transport, keskkonnahoidlik keemia, materjalid, tekstiil ja merendussektor. Valdkondlike programmide raames investeerib Västra Götaland tugevalt nende sektorite uuendus- ja arendustegevusse, pöörates põhitähelepanu kauakestvate koostöö, katsetamise ja esitlemise struktuuridele. Paljud neist struktuuridest asuvad piirkonna kuues teaduspargis.

Sellised investeeringud on aidanud piirkonna majandust majanduslikuks muutuseks ette valmistada. Vanemad ja aegunud tööstusalad, nagu tekstiilisektor, on suutnud end ümber kujundada ja jääda teadmismajanduses konkurentsivõimeliseks.

Tekstiilitööstus on olnud tööstuse arengu hälliks paljudes Euroopa riikides, sealhulgas Rootsis. Rootsi on korduvate majanduskriiside ajal kaotanud palju töökohti, kui tootmine viidi üle välismaale. Boråsi linnast, mis oli Västra Götalandis tekstiilitootmise põhiline keskus, ei ole tekstiilitööstus sellegipoolest kunagi päris kadunud. Piirkonna ettevõtetes töötab kaks kolmandikku Rootsi tekstiilitöötajatest. Selle asemel, et konkureerida odavaid T-särke müüvate ettevõtetega, keskenduvad uued ja uuenduslikud Boråsi firmad nišitoodetele.

Västra Götaland on ka Rootsi peamine teadus- ja arenduskeskus keskkonda säästva transpordi alal, andes tööd peaaegu pooltele riigi autotööstuse töötajatest. Tööstusharu

konkurentsivõimelisteks sektoriteks on automatiseerimine, elektrifitseerimine ja sõidukitega seotud IKT. Piirkonnas viiakse ellu mitut suurt näidisprojekti, nagu ElectriCity, milles katsetatakse Volvo elektribusse linna ühistranspordi praktilises töös.

Aruka spetsialiseerumise strateegiatega seotud fondide vahelise koostöime näiteks on Asta Zero – 2014. aastal avatud ainulaadne kompleks teede ja sõidukite ohutuse katsetamiseks. Selleks vajalikud investeeringud saadi piirkondlikest ja riiklikest vahenditest, mida täiendas Euroopa Regionaalarengu Fondi toetus ja autotööstusega sõlmitud ainulaadne leping, millega võetakse kompleks mitmeks aastaks kasutusse ja kohustatakse selle eest maksma.

Hanna Blomdahl

Teadus- ja arendusüksuse vanemametnik, Västra Götalandi piirkond, Rootsi

RIS3 TÖÖ RUMEENIA KIRDEOSAS

Kui me õpetame lapsi, ehitame silda kahe kogukonna vahele või päästame elusid tipp tehnoloogiaga varustatud haiglas, loome me usaldust inimarengu vastu piirkondliku planeerimise ja ELi struktuurifondide haldamise kaudu. Meie tegevus on osa meie missioonist, aga see, kuidas ja mida me teeme, saab alguse meie motivatsioonist.

Arukad spetsialiseerumisalad on eurooplastele otsustava tähtsusega. S3 võiks märkimisväärselt muuta kogu Euroopa majandust, muutes kogu mandri dünaamikat. Euroopa majandus areneb nii, nagu ei kunagi varem. Meie piirkond – Rumeenia kirdeosa – ei ole mingi erand.

Tänu struktuurifondidele on piirkonnas palju asju paranenud, inimesed on saanud juurdepääsu puhtale veele, avalikud teenused ja töökohad on paremad ning ühenduvus on paranenud tänu uutele taristutele. See on olnud paljude riiklike investeeringute tähelepanu keskpunktis ning sellest ajast on elukvaliteet pidevalt tõusnud.

S3 on Kirde-Rumeenias kavandamise ja programmitöö kaasav vahend, see võimaldab lahendada üheskoos ühiskondlike probleeme ja hoogustada nelja partneri koostööd, pidades silmas arengu ja jõukuse edendamise põhieesmärki. Uuendajate, idufirmade ja üleilmse haardega erasektori esindajad võimaldavad sellistel sektoritel, nagu põllumajanduslik toidutööstus, tekstiil ja uued materjalid, ITK, tervislik elu ja vananemine, biotehnoloogia ja keskkond, saada aruka spetsialiseerumise sektoriteks.

Raske töö ja pühendumisega on S3 loonud 129 projektikava ning kui need 2023. aastaks rakendatakse, muudab see jäädavalt meie piirkonda. Nende hulgas on 65 projekti, mille eesmärk on arendada rakenduskavade vahendite abil põhilisi uuenduspädevusi ja vääristada ettevõtetes teadustulemusi. Piirkondliku rakenduskava 36,15 miljonit eurot suunatakse 36 ettepaneku toetuseks, millega on kavas arendada tehnosiirde teenuseid. Enneolematute jõupingutustega on korraldusamet ja regionaalarengu ametid seadnud rakenduskavas RIS3 jaoks konkreetse eesmärgi, kasutades 25 miljonit eurot selleks, et rakendada ülejäänud 28 lõimitud mitmepunktilist sekkumisprojekti, mis on suunatud piirkonna majanduse põhilistele väärtusahelatele.

Vasile Asandei

ADR Nord-Esti peadirektor, Rumeenia

PIIRIDETA UUENDUSTEGEVUS

Blauwe As (Delft) uute haiguste keskus

Allpool merepinda asuva Lõuna-Hollandi ees on tohutu ülesanne – kohaneda kliimamuutusega. Rotterdami sadama kaudu Euroopa üheks väravaks olev piirkond investeerib jõuliselt arukasse ja keskkonnahoidlikku transporti. Suurlinna piirkond peab ka linna toitma ning tagama selle elanikele ohutu, puhta ja tervisliku keskkonna.

Tugevad majandusklastrid pakuvad uuenduslikke lahendusi nende omavahel seotud ülesannete lahendamiseks. Seepärast ei ole tähelepanu keskmes mitte üksnes uuenduste väljatöötamine, vaid ka nende katsetamine praktikas, nagu iga päev ööpäev läbi töötav katsetusala, millel väljatöötatavad lahendused võivad anda käegakatsutava panuse Euroopa ühiskondlike probleemide lahendamiseks. See lähenemisviis nõuab valdkondade ja sektorite vahelisi seoseid ning erialateadmiste jagamist teiste Euroopa linnade ja piirkondadega, et strateegiaid pidevalt arendada ja teineteiselt õppida.

Teist tähtsat panust Euroopa suurte ühiskondlike probleemide lahendamise heaks kajastab Euroopa miljardi euro suurune investeeringute summa aastatel 2007–2014 ning juba eraldatud 700 miljoni eurone toetus aastatel 2014–2020. Tippsaavutustel põhinevad Euroopa investeeringud teadus- ja arendustegevusse on tähtsad ning tõestavad meie klasterite tugevust.

ERF rahastab ainulaadseid suuremahulisi ja avatud juurdepääsuga Euroopa teadus- ja arendusasutusi, nagu mikroskoop NeCEN ja katserajatis Bioprocess koos Hollandi vääristamiskeskuste ja inkubaatoritega, nagu YES!Delft. Need on saavutanud 160 idufirma asutamise, patenteeritud on sadu tehnoloogiaid, ettevõtted tegutsevad enam kui 80 riigis, investeeringuid on tehtud üle 130 miljoni euro väärtuses ja loodud on üle tuhande uue töökoha.

Agentuur InnovationQuarter toetab piirkondlikku majandusarengut käibefondi kaudu, mida osaliselt rahastab ERF. Lisaks töötavad selles piirkonnas asuvad partnerid koos Euroopa Investeeringupangaga välja piirkondlikku investeerimisplatvormi erainvesteeringute hoogustamiseks.

Need investeeringud on meie piirkondliku uuendustegevuse ökosüsteemi tähtis alustala. Ettevõtjad teevad tihedat koostööd nii omavahel kui ka kolme ülikooli, kahe meditsiinikeskuse ja rakendusteaduste ülikooliga, et luua ja katsetada lahendusi tänapäeva probleemidele. Ülekantud lahenduste näideteks on suurandmete rakendamine rahu heaks või kaitseks ülejutuste eest, 3D-printimine merenduse ja meditsiini valdkondades ning taimeekstraktidel põhinevad uued ravimid. Tihe koostöö teiste Euroopa piirkondadega mitmes ELi võrgustikus, nagu algatus Vanguard, on veel üks põhjus pidada Lõuna-Hollandi aruka spetsialiseerumise strateegiat piirideta (st valdkonnaülese, piiriülese ja fondideülese investeerimise) uuendustegevuse aluseks.

Jacqueline Spuijbroek

ELi esindaja Lõuna-Hollandi provintsis, Madalmaad

S3 saavutab tulemusi Centre-Val de Loire'is

Esmapilgul võiks arvata, et S3 on õudusunenägu piirkonna jaoks, mis ei ole linnastunud ega ka kõrgtehnoloogiline, pidades eriti silmas Prantsusmaa Centre-Val de Loire'i mitmekülgset majanduskeskkonda. Piirkondlikud sidusrühmad otsustasid seda mõtet siiski 2011. aastal toetada ja seetõttu on olukorra parandamiseks palju ära tehtud, et saavutada piirkonna tõhusam majandusarengu strateegia ja saada tulemusi.

Selleni on jõutud väga sidusa lähenemisviisi abil, millega kaasati kõrgeimal tasemel juhtivaid poliitikuid juba väga varases etapis. See andis ettevõtjalasele avastusprotsessile usaldusväärse legitiimsuse, kinnitades, et viis valitud spetsialiseerumisala ei ole liiga laiad.

Spetsialiseerumisalad ei ole peamiseks võrdlusaluseks mitte üksnes Euroopa Regionaalarengu Fondi (ERF) jaoks, vaid ka Euroopa innovatsioonialase partnerluse „Põllumajanduse tootlikkus ja säästvus” (EIP-AGRI), Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi (EAFRD), ja teiste piirkondliku tasandi poliitikavahendite jaoks.

Fondide kasutuselevõtu suotlikkust (üleeuroopalist, siseriiklikku ja piirkondlikku) on optimeeritud järgmiste meetoditega:

- > piirkondliku uuendusvõrgustiku haldamine võimaldab teha kindlaks rohkem projekte, mis on kooskõlas S3 prioriteetidega, eriti erasektori teadus-, arendus- ja uuendustegevuse osas;
- > pidev suhtlemine sidusrühmadega koos spetsiaalse töörühmaga RIS3 tähelepanelikuks haldamiseks;
- > põhjalik osalemine piirkondadevahelistes koostöökavades, nagu Euroopa Interreg, et RIS3 võrdlevalt hinnata ja seejärel kohandada;
- > väärtusahela prioriteetide sidumine näitab, kuhu investeerida, tuginedes tõenditele ja selgetele kriteeriumitele, mis on samuti aidanud tugevdada piirkonna mainet ja ligitõmbavust.

Centre-Val de Loire'is rakendatud metoodika koos platvormi S3 hädavajaliku toetusega osutusid veelgi kasulikumaks, sest tänu oma lähedasele asukohale sai Pariisi piirkond jagada RIS3 sotsiaalmajanduslikku mõju. Mida enam on tegemist maapiirkonnaga, seda tähtsamad on need põhilised tegurid edu tagamiseks.

Frédéric Pinna

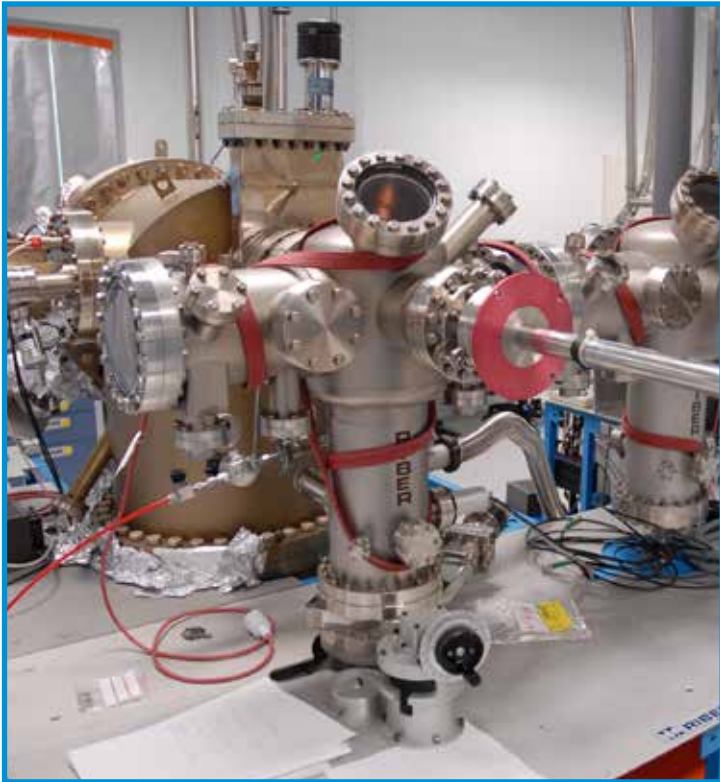
DEV'UPi direktor, Centre-Val de Loire, Prantsusmaa

Osalejad töötoas, mis on pühendatud IKT tähtsusele pärimusturismi jaoks

EUROOPA PIIRKONDLIKUD STRATEEGIAD ÜLETAVAD PIIRE

Aastatel 2014–2015 viis Mission Opérationnelle Transfrontalière (MOT) läbi piiriüleste territooriumite majandusarengu uuringu. Uuringus pöörati põhitähelepanu Prantsusmaa ja selle naabrite vahelistele piiridele ning lisaks veel kolmele Euroopa piirile. Sellest selgus, et piiriülesel majandusarengul on mitmeid tahke, nagu ettevõtete partnerlused, eksport või teenuste osutamine piiriüleselt, kaks asukohta, alltöövõtusuhed ja klasterühmituste loomine, kuid üldiselt ei peeta seda territoriaalseks eeliseks ega potentsiaalseks konkurentsieeliseks.

Inimeste, kaupade, teenuste ja kapitali vaba liikumine peaks siiski toimuma mitte üksnes kogu Euroopas tervikuna, vaid ka piiriülestes piirkondades, soodustades piiriülest lõimumist. See võib olla jõukuse allikas, kui seda koordineeritakse majandusarengu piiriüleste strateegiate kaudu, näiteks uuendustegevuses.

Kõik Euroopa piirkonnad on pidanud töötama välja oma aruka spetsialiseerumise strateegiad ja seetõttu võib see anda tuge piiriüleste ühisalgatuste tekkele. Prantsusmaa ja Hispaania vahelise piiri puhul koostati Euroopa Pürenee ja

ja Vahemere piirkonnas (Languedoci-Roussilloni-Kesk-Pürenee piirkond, mis on nüüd ühinenud Oksitaania, Kataloonia ja Baleaari saartega) piirkondlik uuendusstrateegia pärast Euroopa piirkondliku uuenduspartnerluse loomist jaanuaris 2013 ning partnerpiirkondade strateegiliste sektorite ja uuenduspotentsiaali territoriaalset hindamist.

Nende strateegiate ühisosa otsimine aitab kogu piirkonna strateegias seada eesmärgiks kolm sealse arengu alussammast: e-tervis, vesi ja põllumajanduslik toidutööstus (ühisnimetusega „Uuendustegevus tervisliku elu ja aktiivsena vananemise heaks“). Peab märkima, et Akvitaania-Baskimaa-Navarra piirkond algatas sarnase protsessi oma 2014.–2020. aasta strateegilises kavas.

Jean Peyrony, Mission opérationnelle transfrontalière'i (MOT) peadirektor, Prantsusmaa

LISATEAVE

MOTi tehtud piiriülese majandusarengu uuring, mida kaasrahastas ERF riikliku toetuskava Europ'Act raames:

<http://bit.ly/2wl00NE>

Pürenee-Vahemere piirkond: <http://www.euroregio.eu/en>

Projekti teabeleht piiriüleste piirkondlike majandusarengu ja uuendustegevuse strateegiate kohta: <http://bit.ly/2jkqZJy>

Akvitaania-Baskimaa-Navarra piirkond: <http://www.aquitaine-euskadi.eu/en/>

POMORZE EDENDAB PARTNERLUSI NING TEADUS- JA ARENDUSTEGEVUSEGA SEOTUD PROJEKTE

Pomorze vojevoodkonnas kindlaks tehtud arenguprotsessid, sh Pomorze arukad spetsialiseerumisalad määratlevad piirkondliku arengu ja riiklike vahendite teadus- ja arendustegevusse investeerimise peamise poliitilise raamistiku. ELi regionaalfondide esimesed teadus- ja arendustegevusega seotud projektide konkursid (millele kulutati 34 miljonit eurot) näitasid märkimisväärseid rakendamisvõimalusi. Nende investeeringute tulemusel töötatakse välja näiteks hübriidmootoriga väike tõukepaat, õhusõidukite maapealse käitlemise tehnoloogiline platvorm ja kõhrkoe kulumist ennetavad tooted. Kaasrahastamist (41 miljonit eurot) said üle saja projekti, et investeeringutega parandada ettevõtete konkurentsivõimet, ning üle 17 miljoni euro eraldati projektidele, mille eesmärk oli laiendada ülikoolide taristuid praktilise õppe pakkumiseks.

Pomorze rakendas arukate spetsialiseerumisalade valikuks alt-üles partnerlusel põhinevat protsessi, et julgustada partnereid mõtlema uuendustegevuse arendamisest teadus- ja arendusprojektide rakendamisega ning astuma selleks konkreetseid samme. Konkursil said osaleda kõik piirkonnas tegutsevad ettevõtted, klastrid, ülikoolid, vabaühendused jm. Piirkonna valitsus valis kaheaastase protsessi käigus enam kui 400 hulgast välja neli arukat spetsialiseerumisala:

- > avamere-, sadama- ja logistiline tehnika;
- > interaktiivne tehnoloogia teaberikkas keskkonnas;
- > energia ja kütuse tootmise, ülekande, jaotamise ja tarbimise ning ehitamise ökoloogiliselt tõhusad tehnoloogiad;
- > meditsiinitehnoloogia eluviisihäiguste ja eakate sektori jaoks.

Gdanski sadam

Pomorzes loodud arukate spetsialiseerumisalade rakendamissüsteemis on peamised nn horisontaalsed projektid, mis pakuvad potentsiaalset kasu kogu valdkonna arendamisega ja millele antakse eelisjärjekorras juurdepääs piirkondlikele rahastamisvahenditele. Arukate spetsialiseerumisalade partnerid leppisid kokku 17 projektis (kokku 75 miljonit eurot), mille hulka kuuluvad näiteks teadus- ja arendustegevuse taristud.

Pomorze üksuste tegevust võib näha algatustes luua merenduse, meditsiini ja kosmosevaldkonna inkubaator. Sellised üksused asuvad lisaks aina enam osalema rahvusvahelistes projektides, nagu „Smart Blue Region” (Interreg) ja INNOLABS („Horisont 2020”).

Arukate spetsialiseerumisalade liikmete ja omavalitsuste vahelise kontakti hõlbustamiseks ning samuti spetsialiseerumisala sisese ühistegevuse edendamiseks loodi nn arukate spetsialiseerumisalade nõukogud, milles osaleb ettevõtjate, teadussektori ja ärivaldkonna esindajaid, sh klastreid.

Pomorzes on dialoog majandus-, sotsiaal- ja kultuurilise arenguga seotud kohaliku halduspoliitika lahutamatu osa. Näiteks aruka spetsialiseerumisala alt-üles valikumeetod pakub kindlasti huvi piirkondlikele partneritele. Tänu ebatavalistele ja järjekindlatele otsustele ning partnerlusel põhinevale lähenemisviisile suudame kindlasti rahvusvahelisel turul konkureerida.

Karolina Lipńska

Pomorze vojevoodkonna vanema büroo majandusarengu amet, Poola

RegioStarsi 2017. aasta auhinnakonkurss: luubi all on 24 finalisti projektid

Taaskord on käesoleva aasta RegioStarsi auhind tõstnud esile Euroopa kõige silmapaistvamaid piirkondlikke projekte. Ekspertidest koosnev žürii valis 103 taotluse hulgast välja 24 finalisti 20 liikmesriigist ja ühest naaberriigist. Auhinnad antakse võitjatele üle 2017. aasta Euroopa piirkondade ja linnade nädala raames 10. oktoobril.

KÄEOLEVAL AASTAL SAID
KORRALDUSASUTUSED
ESITADA PROJEKTE VIIES
AUHINNAKATEGOORIAS:

**ARUKAS SPETSIALISEERUMINE VKEDE
INNOVATSIOONI TEENISTUSES** – idufirmast
laienemiseni

ENERGIALIIT – kliimameetmed

**NAISTE VÕIMESTAMINE JA AKTIIVNE
OSALEMINE**

HARIDUS JA KOOLITUS

CITYSTARS – digitehnoloogia võidukäik linnades

FINALISTID

Arukas spetsialiseerumine VKEde innovatsiooni teenistuses – idufirmast laienemiseni

1. Bio Base NWE – Flandria, Belgia (Euroopa Regionaal- rengu Fond (ERF))

Projekt Bio Base NWE pakkus biomajanduse uuendajatele ja VKEdele vautšeripõhise seadmestiku rahastamissüsteemi ja tehnilist tuge. See toetus tootenäidiste väljatöötamiseks äratas investorite tähelepanu ja aitas katseprojektid ellu viia. <http://www.biobasenwe.org/>

2. 3D Boost ja 3D Invest – Lääne-Soome, Soome (ERF)

Projekt 3D Boost ja 3D Invest kogus kokku piirkonna haridus- ja teadus- ja arengusutuste 3D-printimisalased teadmised ja ressursid. Need anti seejärel ettevõtete käsutusse, kellel ei olnud ressursse katsetada uut tehnikat, mis võiks aidata neil teha uute toodete jaoks teadusuuringuid, neid arendada ja toota. <http://3dpirkanmaa.fi/>

3. Science Link – Läänemere piirkond (ERF)

Projekt Science Link kujutab endast Läänemere piirkonnas footon- ja neutronuuringute mõõtmisi tegevate suurte teaduskeskuste koostöövõrgustikku. Projekt kutsus üles esitama taotlusi keskuste kasutamiseks ning pakkus VKEdele tasuta

nõustamist ja toetust. Projekti raames valminud täiustatud toodeteks olid näiteks paremad päästevestid, elektroonika-seadmed ja nahaholdustooted. <https://www.science-link.eu/>

4. IPN TecBIS (ärikiirendi – tehnoloogia, ettevõtlus, uuendustegevus, kestlik majanduskasv) – Portugali keskiirkond (ERF)

Ärikiirenditel on Portugali majandusarengus otsustav roll. Alates 2014. aasta maist on TecBIS aidanud üle 23 tehnikavaldkonna VKE-l uuendada, kasvada ja ekspordida. Nendes ettevõtetes töötab nüüd kokku üle 550 kõrgelt kvalifitseeritud spetsialisti. <http://www.ipn.pt/>

5. SEREN – Wales, Ühendkuningriik (ERF)

See projekt aitab Walesi väikeettevõtetel võtta kasutusele maakoore vähese süsinikuheitega energiaallikaid tehnoloogiliste näidisprojektide, ekspertide toetuse ja tööstusettevõtete osaluse abil. SEREN toetas 90 VKE-d, lõi 111 uut töökohta ja 28 uut projekti ning arendas 36 protsessi ja toodet. <http://grc.engineering.cf.ac.uk/>

Energialiit – kliimameetmed

1. Põlva gümnaasiumi ehitus – Põlvamaa, Eesti (ERF)

Eesti Põlvamaa piirkonnas ehitati liginullemissiooniga koolihoone. Koolis on kõiges võetud arvesse energiatõhusust alates LED-lampidest, mis saavad energiat katusele paigaldatud 144 päikesepaneelist, suure kasuteguriga soojuse taaskasutussüsteemist ja spetsiaalsest soojustusmaterjalist kuni keskkonda säästvate akende ja sisustuseni. <http://www.innove.ee/>

2. Vähese süsinikuheitega uuenduslikud avalikud teenused – Soome mandriosa, Soome (ERF)

Soome li vald vähendas oma CO₂-heidet kõige kiiremini kogu riigis, võttes kasutusele taastuvenergia ja kujundades oma avalikud teenused ümber. Projekt võimaldas kodanikel vahetada ametiasutustega mõtteid, kuidas muuta kliimasõbralikud valikud soovitavaks ja lihtsaks.

<http://www.greenpolis.fi/en/projektit/>

3. Îlot Allari mõõduka temperatuuriga veevõrk – Provence Alpes Côte d'Azur, Prantsusmaa (ERF)

Projekt varustab hoonete kütte- ja kliimasüsteeme mereenergiaga. Mõõduka temperatuuriga vee torustik ühendab Marseille's mereveest energiat tootvat jaama linnaosades asuvate pumplatega, mis suunavad energiat edasi hoonete varustamiseks kütte, jaheda õhu ja kuuma veega.

<http://www.massileo.fr/>; <http://www.europe.regionpaca.fr>

4. „Impianto di teleriscaldamento dell'abitato di Montieri” – Toscana, Itaalia (ERF)

Uus tipp tehnoloogiline küttesüsteem ühendab Itaalia linna Montierit naaberlinnas Traveles asuva maasoojusenergiajagamaga, mis varustab inimesi ohutu, usaldusväärse ja taskukohase kütte ja kuuma veega. See süsteem asendab puupliite ja gaasiboilereid, mis vähendab märkimisväärselt energiatarbimist, kulusid ja kasvuhooonegaaside heidet.

<http://www.comune.montieri.gr.it/>

5. „SEAP Alps” – Alpi piirkond (ERF)

Euroopa Alpides asuvad kogukonnad on seoses globaalse soojenemisega eriti haavatavad. Projektiga luuakse Alpi omavalitsustele ühine platvorm, mis aitab edukalt juhtida leevendamise- või kohanemisstrateegiaid ja energiaalaseid tegevuskavasid, hoolimata raskest maastiku ja projekti kaasatud erinevate riikidega seotud raskustest. <http://seap-alps.eu/>

Naiste võimestamine ja aktiivne osalemine

1. Soolise võrdõiguslikkuse vastu lugupidamise suurendamine Bulgaaria-Türgi piirialal, võrdsus – Bourgas, Bulgaaria; Kirklareli, Türgi (ühinemiseelse abi rahastamisvahendi piiriülene koostööprogramm)

Selle projekti käigus korraldati Bourgases (Bulgaaria) ja Kirklarelis (Türgi) soolist võrdõiguslikkust ja ettevõtlust käsitlevaid töötubasid eesmärgiga luua sellel piirialal naistele rohkem töövõimalusi. Projekti tulemusel moodustati mõlema riigi kaubanduskodades naisevõetluse komiteed.

<http://www.cci-bourgas.org/>; <http://www.genderequality-cbc.eu>

2. Naised ja ehitus – Île-de-France, Prantsusmaa (Euroopa Sotsiaalfond – ESF)

Projektis „Naised ja ehitus” pakutakse üksnes naistele kutseõpet näiteks krohvimise, plaatimise ja põrandakatete paigaldamise alal, et võidelda eelarvamuste vastu seoses naiste rolliga tööturul. Ehitustel on 98% töolistest mehed, kuid tänu selles projektis osalenud kohalike ehitusfirmade võrgustikule sõlmisid üle 62% selle kaudu koolitust saanutest ehitussektoris vähemalt aastase töölepingu.

<http://www.habiter-au-quotidien.fr/>

3. Back2Job „Otsitakse inseneri!” – Leine-Weser, Hannover, Saksamaa (ESF)

Hoolimata matemaatika-, reaalteaduste või tehnikaalaste oskustega töötajate nappusest on nendes valdkondades kutsevalifikatsiooni omandanud naistel pärast hoolduspuhkust sageli raske või heidutav tööle naasta. Selle projekti käigus pakuti naistele individuaalset juhendamist, koolitust, erialamesside külastusi, mentorlust ja töökogemusi, suurendades samal ajal tööandjate teadlikkust paindlikkuse vajadusest.

<https://www.bnw.de/>

4. Üheskoos vaikusest hoolimata – Riia, Läti (inimressursside ja tööhõive rakenduskava)

Selles projektis tegi Läti Kurtide Ühing koostööd Riia sünnitushaiglagaga, et pakkuda kurtidele emadele teavet ja toetust sünnituse ajal ja esimestel päevadel pärast sünnitust. See teenus osutus nii populaarseks, et koostöö jätkus ka pärast projekti lõppu.

<http://www.lns.lv/lat/>

5. Soopõhise vägivalda ohvriks langenute parem tööturule lõimimine ja sotsiaalne kaasatus kooskõlastamise kaudu – Murcia piirkond, Hispaania (ESF)

Murcia piirkonnas on naised meestest suurema tõenäosusega töötud ning soopõhise vägivalda ohvriks langenutel ei ole sageli oskusi ega enesekindlust tagasi tööturule minna. Projekti käigus toetati soopõhise vägivalda ohvriks langenuid tegevuskavade, koolituse ja toetustega. 2016. aasta juuniks oli 57% osalenud naistest juba töö leidnud. <http://www.sefcarm.es/>

6. „Agile Nation 2” – Wales, Ühendkuningriik (ESF)

Walesis töötab madalalpalgalistel töökohtadel kaks korda rohkem naisi kui mehi. „Agile Nation 2” on karjääri arendamisprogramm, mis pakub nõuandeid, koolitust ja mentorlust, et julgustada ja võimestada naisi asuma tööle juhtivatel ja ebatraditsioonilistel kohtadel. Praeguseks on toetatud 1336 osalejat ja 304 ettevõtet. <https://www.cteg.org.uk/>

Haridus ja koolitus

1. EkoBiz: Spliti-Dalmaatsia maakond, Horvaatia (inimressursside rakenduskava)

Piirkonna maaelanike arvu vähenemise ja töötuse kasvu peatamiseks ja ümberpööramiseks anti programmiga EkoBiz üle sajale noorele ja algajale talupidajale erialast koolitust ja äri nõustamist mahepõllunduse kohta. ELi rahastamise abil on 15 koolituse läbinut juba uue talu rajanud. <http://www.rera.hr/>

2. „Dote Unica Lavoro” – Lombardia, Itaalia (ESF)

See projekt edendab Lombardias ettevõtlust töötajatele individuaalsete profiilide koostamisega nende kogemuste, töötuse kestuse, soo ja vanuse põhjal, et pakkuda igaühele kohandatud toetust. Esimese etapi jooksul alustasid 54 275 inimest tööd kogemuste omandamiseks. <http://www.fse.regione.lombardia.it/>

3. PFK (Podmiotowe Finansowanie Kształcenia) – Väike-Poola, Poola (Program Operacyjny Kapitał Ludzki)

PFK rakendas lihtsat vautšerisüsteemi VKEdede rahastatud koolituskavadele juurdepääsu pakkumiseks, vältides halduspiiranguid ja tagades kvaliteetse koolituse. Süsteem vältis keerulisi menetlusi ja tagas riiklike vahendite asjakohase kasutamise. Sellest on kasu saanud juba üle 7000 tööandja. <http://www.wup-krakow.pl/>

ec.europa.eu/regional_policy/en/regio-stars-awards/

4. „European Coworkings EOI” – Madrid, Hispaania (ESF)

Programm pakub Hispaania ettevõtjatele võimaluse suhelda ja õppida mitmesugustelt teistest riikidest pärinevatelt kogunud mentoritelt. Iga ettevõtja saab endale kohandatud tegevuskava, veebipõhist ja lähiõppevormis koolitust ning kontaktide loomise võimalusi kohalike ettevõtjate ja potentsiaalsete partneritega. Siiani on loodud 102 rahvusvahelisele turule suunatud Hispaania ettevõtet. <https://www.eoi.es/>

CityStars – digitehnoloogia võidukäik linnades

1. SOHJOA – Helsingi – Uusimaa, Soome (ühtekuuluvuspoliitika)

Projektis SOHJOA katsetatakse automaatsete minibussidega lähisõiduteenuse pakkumist, mida peetakse üldiselt ühistranspordi kõige raskemaks ja kulukamaks osaks. Juba praegu toimivate katsetuste eesmärk on aidata kaasa üleminekule sõiduautode kasutamiselt kestlikele autonoomsetele mitte-reostavatele transpordilahendustele.

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/projects/finland/moving-ahead-with-robot-buses

2. Aruka teenuse jõud – Düsseldorf ja Amsberg, Saksamaa (ERF)

Et aidata eakatel iseseisvalt oma kodus edasi elada, töötati selle projektiga välja nn asjade interneti platvorm erinevate tehniliste seadmete kaughaldamiseks. Need kasutajasõbralikud

seadmed saavad koguda teavet kehakaalu ja veesisalduse kohta, teha kindlaks kukkumisi, jagada igapäevaseid ravimeid ja kutsuda abi.

<http://bit.ly/2xhKQhN>; <http://bit.ly/2eRPNUh>

3. Väike-Poola komplekskaart (MKA) – Väike-Poola, Poola (ERF)

Projektiga MKA töötati välja lõimitud piletimüügilahendus Poola linnade Krakovi ja Tarnóvi linnalähirongide ja linnatranspordi jaoks ning parkimiskohad pendelreisijatele. Ühtsest kaardist, mobiilirakendusest ja tellimusest koosnev MKA süsteem võimaldab sõitjatel osta mõne lihtsa klõpsuga ühekordseid, kombineeritud või perioodipileteid. <http://www.mka.malopolska.pl/>

4. Avalike teenuste lõimitud platvormi ja elektrooniliste maksete rakendamine Olsztynis – Pólnocny piirkond; Warmia-Masuuria, Poola (ERF)

Olsztyni omavalitsus on rakendanud lõimitud e-teenuseid, mis võimaldavad esitada kohalikke maksu- ja kinnisvara deklaratsioone, parkimistrahve ja palju muud. Elektrooniline portaal säästab aega ja vaeva, annab inimestele lihtsama juurdepääsu nende isikuandmetele ilma linnavalitsust külastamata, võimaldab esitada dokumente ning teha makseid veebipõhiselt ja õigeteks tähtaegadeks. <http://www.olsztyn.eu/> ■

LISATEAVE

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/regio-stars-awards/

Ettevõtlus ELi piirkondades ja linnades

„Doing Business in the European Union” on ELi linnade ja piirkondade regulatiivset ja ärikeskkonda analüüsiv aruannete seeria. Selle koostab Maailmapanga kontsern koostöös Euroopa Komisjoniga. Sofias (Bulgaaria) esitleti 13. juulil esimest aruannet, mis käsitleb 22 linna Bulgaarias, Ungaris ja Rumeenias.

Euroopa Komisjoni regionaal- ja linnapoliitika peadirektoraadi taotlusel ja rahastamisel Maailmapanga kontserni koostatud aruanne – esimene mitmetest piirkondlikku tasandit käsitlevatest aruannetest – otsib vastuseid näiteks järgmistele ja paljudele teistele küsimustele. Kuidas saavad Euroopa riigid ja piirkonnad parandada oma ärikeskkonda, nii et see tõstaks kohaliku majanduse konkurentsivõimet? Miks on kohalikud valitsustavad ja institutsioonid nii tähtsad jätkuva ja õiglase majanduskasvu jaoks tingimuste loomisel? Mis vahendeid saavad kohalikud otsustajad kasutada, et ettevõtjad jääksid nende piirkonda või linna ja seal areneksid?

See aruanne valmis koostöös kolme asjaomase riigi (Bulgaaria, Ungari ja Rumeenia) valitsustega. Järgides Maailmapanga tavapäraselt äritegevuse „Doing Business” mudelit, mis järjestab igal aastal maailma suurimaid ärilinnu, vaadatakse selles esimest korda Sofias, Budapestist ja Bukarestist kaugemale, hõlmates veel 22 linna: kuut Bulgaarias, seitset Ungaris ja üheksat Rumeenias.

Selles analüüsitakse väikesi ja keskmise suurusega siseriiklikke ettevõtteid puudutavaid ettevõtlusalaseid õigusakte viies valdkonnas: ettevõtte asutamine, ehituslubade väljastamine, elektrienergia kättesaadavus, kinnisvara registreerimine ja lepingute täitmine.

Hea tava

Aruandes on ka märkimisväärseid võrdlusi 187 maailma riigi majandusega ning – mis veelgi tähtsam – see pakub praktilisi soovitusi ja häid tavaid ärikeskkonna parandamiseks.

Aruande „Doing Business in the European Union 2017: Bulgaria, Hungary and Romania” peamistes järeldustes tuuakse esile

erinevusi ja ühisjooni nii nende riikide kui ka linnade vahel.

Ettevõtlusalased õigusaktid ja nende rakendamine erinevad oluliselt nii Bulgaaria, Ungari ja Rumeenia vahel kui ka nende sees, kusjuures suurimad erinevused on Bulgaaria ja Rumeenia vahel.

Ükski linn ei olnud eeskujulik kõigis vaadeldud valdkondades – 22st võrreldud linnast on igapäevselt vähemalt ühe näitaja osas saanud keskmisest parema hinnangu ja vähemalt ühe muu näitaja osas keskmisest halvema.

Igas riigis on linnu, mille tulemused on vähemalt ühes valdkonnas ELi keskmisest paremad: Bulgaaria Varna ja Pleven ettevõtte asutamise, Ungari Pécs ja Szeged ehituslubade väljastamise, kõik Ungari linnad ja Rumeenia Oradea kinnisvara registreerimise ning enamik linnu lepingute täitmise poolest. Ükski linn ei ole siiski ELi keskmise lähedal elektrienergiale juurdepääsu poolest.

Budapest ja Sofia jäävad mõlemad alla enamikule oma riigi väiksematele linnadele. Seevastu Bukarest saab Rumeenia linnade hulgas keskmisest paremaid hinnanguid enamikus vaadeldud valdkondadest, mis näitab selle potentsiaali tulla tõhusalt toime äriteenuste suure nõudlusega.

Reformimeelsed ametnikud saavad olukorda käegakatsutavalt parandada, kui nad võtavad üle oma riigi teiste linnade head tavad. Bulgaaria linnad saaksid hõlbustada ettevõtte asutamist, kui võtavad kasutusele Varna head tavad.

Ungari linnad saaksid parandada juurdepääsu elektrienergiale Szegedi ja Székesfehérvári häid tavaid järgides. Kõik Rumeenia linnad võiksid lepingute täitmise parandamiseks vaadata Timișoara eeskuju poole.

Kohalike varade ära kasutamine

Regionaalpoliitika volinik Corina Crețu ütles aruannet kommenteerides: „Selle aruandega ühendavad komisjon ja Maailmapank taas jõud, et luua soodne ärikeskkond, mis on ELi piirkondade konku-

KUI LÄHEDAL ON NEED 22 LINNA MAAILMA PARIMALE REGULEERIMISPRAKTIKALE?

Linn (riik)	Ettevõtte asutamine		Ehituslubade väljastamine		Elektri saamine		Kinnisvara registreerimine		Lepingute täitmine	
	DTF hinne	Koht	DTF hinne	Koht	DTF hinne	Koht	DTF hinne	Koht	DTF hinne	Koht
Burgas (Bulgaaria)	90,05	3	69,23	11	65,49	3	70,67	18	72,68	15
Pleven (Bulgaaria)	90,50	2	71,92	8	54,66	13	70,44	19	73,63	12
Plovdiv (Bulgaaria)	90,05	3	68,30	12	65,06	5	69,59	21	72,36	17
Ruse (Bulgaaria)	88,33	11	71,34	9	54,71	12	71,53	17	75,38	7
Sofia (Bulgaaria)	86,82	21	72,75	6	54,64	14	69,23	22	67,04	20
Varna (Bulgaaria)	90,56	1	70,53	10	59,05	10	70,19	20	74,23	9
Budapest (Ungari)	87,28	20	67,89	13	63,25	7	80,08	6	73,75	11
Debrecen (Ungari)	87,61	13	72,71	7	63,36	6	81,16	1	81,72	1
Győr (Ungari)	87,32	18	73,35	5	63,25	7	80,80	4	74,20	10
Miskolc (Ungari)	87,61	13	73,47	4	61,76	9	80,92	2	79,53	2
Pécs (Ungari)	87,61	13	75,58	1	65,21	4	79,96	7	77,07	4
Szeged (Ungari)	87,57	16	74,38	2	67,46	1	80,80	4	75,98	6
Székesfehérvár (Ungari)	87,32	18	73,70	3	65,53	2	80,92	2	79,12	3
Braşov (Rumeenia)	88,78	9	56,28	17	49,56	19	74,65	9	64,24	22
Bukarest (Rumeenia)	89,53	5	58,09	15	53,23	15	74,65	9	72,25	18
Cluj-Napoca (Rumeenia)	88,78	9	54,32	20	50,41	18	73,81	16	73,34	14
Constanta (Rumeenia)	87,52	17	49,26	21	49,06	20	74,65	9	75,04	8
Craiova (Rumeenia)	86,27	22	61,31	14	53,01	16	74,65	9	73,37	13
Iasi (Rumeenia)	88,28	12	56,01	18	57,76	11	74,65	9	72,64	16
Oradea (Rumeenia)	89,53	5	57,84	16	50,80	17	75,48	8	72,01	19
Ploieşti (Rumeenia)	89,53	5	54,40	19	47,22	21	74,64	15	65,86	21
Timișoara (Rumeenia)	89,53	5	48,92	22	43,56	22	74,65	9	76,13	5

Allikas: Doing Businessi andmebaas.

Märkus! DTF (vahemaa parima tulemuseni) hinne näitab, kui kaugel on konkreetne koht mis tahes majanduse saavutatud parimast tulemusest iga Doing Businessi näitaja osas. Hinne on normaliseeritud vahemikus 0–100, kus 100 tähendab parima tava tulemust (mida kõrgem hinne, seda parem).

rentsivõime ja majanduskasvu tegevuskava tähtis osa. See näitab, kui tähtis on pöörata põhitähelepanu õigete tingimuste loomisele, tuginedes kohalikele potentsiaalile ja varadele. Selline territoriaalsel tasandil põhinev lähenemisviis oli kesksel kohal ka Euroopa piirkondades uuendustegevuse tugevdamise aruandes.”

Maailmapanga kontserni Euroopa Liidu piirkondlik direktor Arup Banerji lisas: „Me tahame pakkuda erineva tasandi – Euroopa, siseriikliku ja kohaliku tasandi – poliitikutele strateegiliste valikute tegemiseks tööendeid, mis aitaksid neil edendada arengu ja majanduskasvu jaoks paremat regulatiivset raamistikku.”

Seeria „Doing Business in the European Union 2017” tugineb Itaalia, Hispaania ja Poola varasematele riiklikele väljaannetele. Järgmistel kuudel jätkub see veel nelja riigiga: Tšehhi Vabariik, Slovakkia, Portugal ja Horvaatia.

See aruanne lisab väärtuslikku teavet Euroopa poolaasta riiklikele aruannetele ja see on tihedalt seotud mahajäänud piirkondade

algatusega. Viimase algatas volinik Crețu 2015. aasta juunis, et uurida tegureid, mis pidurdavad majanduskasvu ja investeeringuid ELi madala sissetulekute taseme ja madala majanduskasvuga piirkondades (mahajäänud piirkondades). Arengu jaoks otsustavate aspektide kindlaksmääramine võiks aidata välja pakkuda võimalikke lahendusi nendes piirkondades majanduskasvu hoo- gustamiseks ja sissetulekute suurendamiseks.

Aprillis 2017 avaldatud dokumendis analüüsitakse investeerimis- vajadusi, kasvu määravaid tegureid, makromajanduslikku raa- mistikku ja struktuurireformide vajadusi. Lisaks esitatakse selles konkreetseid mõtteid, kuidas ületada kasvu takistavaid tegureid Poolas ja Rumeenias kui katsepiirkondades. Sellega esitavad autorid tugeva argumenti, miks peaksid ühtekuuluvuspoliitika raames tehtavad investeeringud aitama jätkuvalt Euroopa piir- kondadel oma elanike igapäevaelu paremaks teha. ■

LISATEAVE

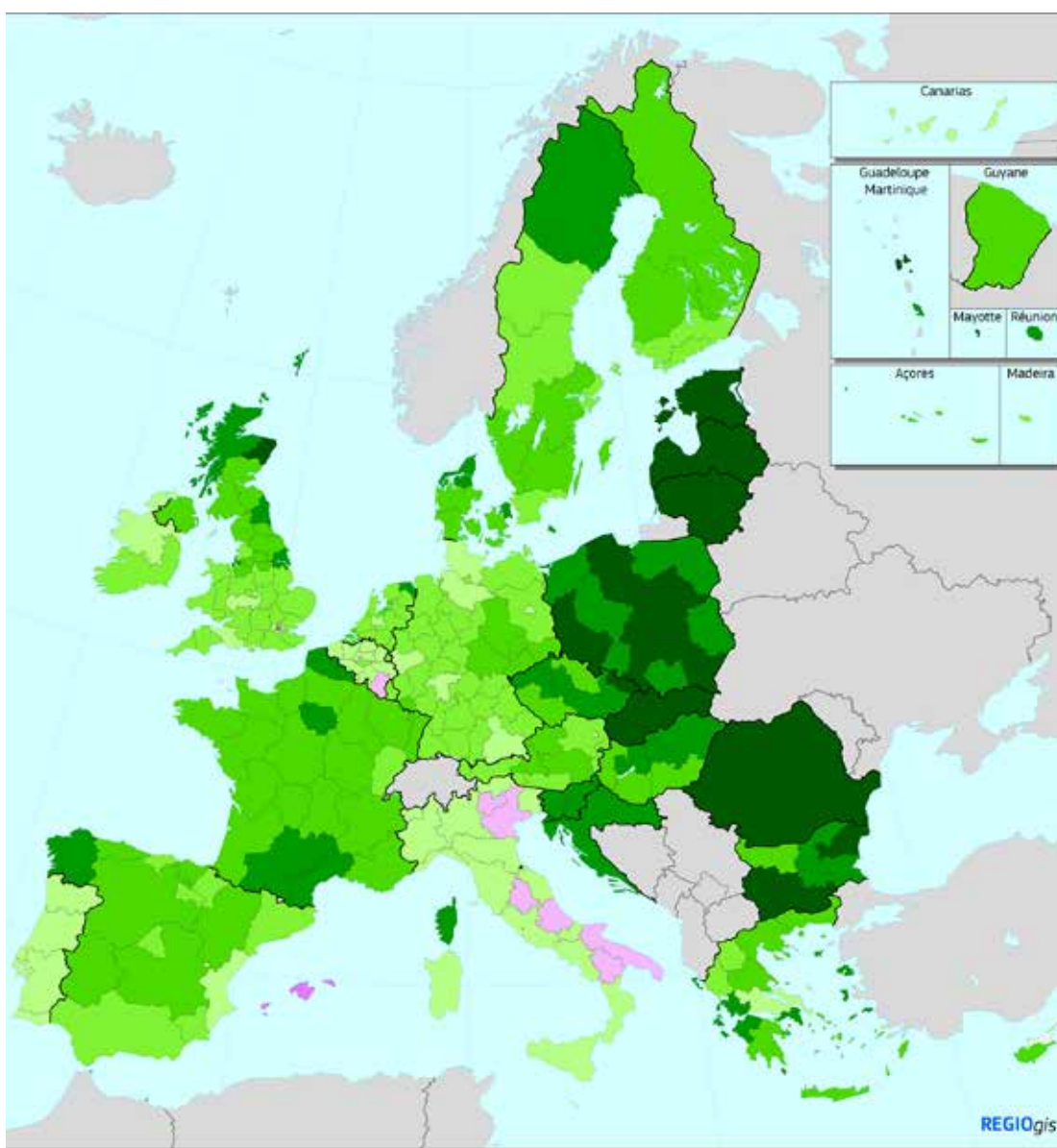
<http://www.doingbusiness.org>

ELi piirkondade majanduskasv hakkab taastuma

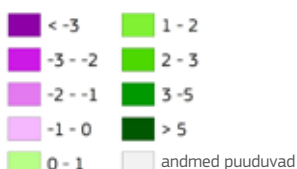
Pärast kahekordset langust aastatel 2008 ja 2011 on ELi majandus nüüd kasvamas ligikaudu 2% tempos. Aastatel 2001–2008 kasvas SKP elaniku kohta praktiliselt kõigis ELi piirkondades (kaart 1) ja paljudes EL 13 piirkondades ulatus aastane kasvumäär üle 5%. Majanduskasv oli keskmisest suurem nii vähem arenenud kui ka üleminekupiirkondades, mis aitas neil järele jõuda. Majanduskriisi tagajärjel vähenes aastatel

2009–2015 SKP elaniku kohta ligikaudu 40%-s piirkondadest, esmajoones Iirimaa, Itaalias, Hispaanias, Portugalis ja Kreekas. Enamikus Kreeka piirkondades vähenes SKP elaniku kohta üle 3% aastas (kaart 2). Kriis peatas erinevuste vähendamise, kui paljude vähem arenenud ja üleminekupiirkondade majanduskasvas või kahanes EList aeglasemalt, kuid 2015. aastal hakkasid majanduslikud erinevused uuesti kahanema.

1. SKP KASV ELANIKU KOHTA REAALVÄÄRTUSES, 2001–2008

Keskmine aastane muutus võrreldes eelmise aastaga (%)

EL 28 = 1,8

Allikad: Eurostat, regionaalpoliitika peadirektoraadi hinnangud

0 500 km

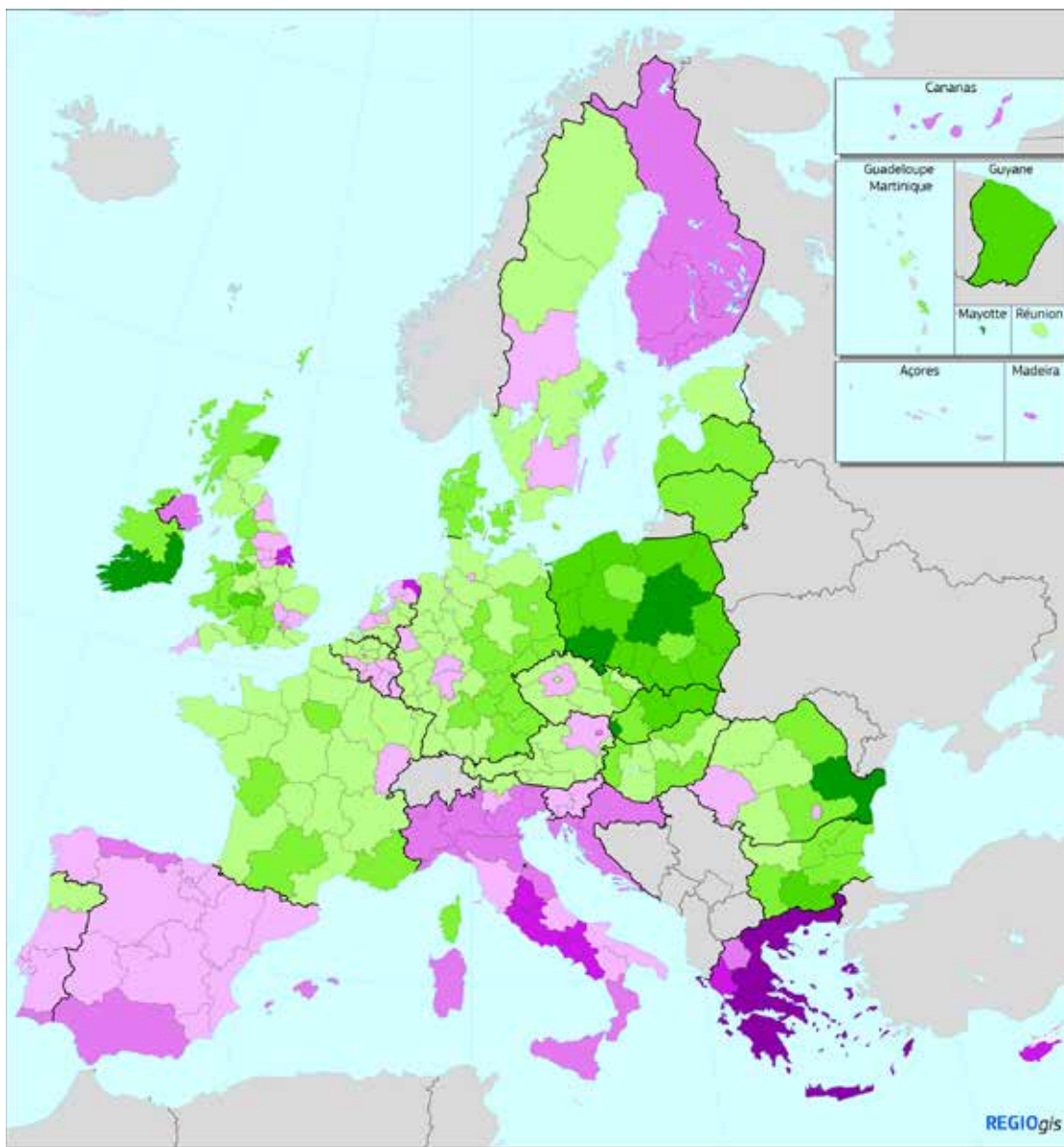
© EuroGeographics – administratiivpiiride liit

Üheteuuluvuspoliitika aitas hoida kasvu soodustavaid riiklikke investeeringuid, vähendades üheteuuluvuspoliitika kavade riikliku kaasrahastamise nõudeid enamikus mõjutatud liikmesriikides. Nende investeeringute kaudu tugevdasid kõnealused liikmesriigid oma pikaajalise majanduskasvu potentsiaali ja toetasid taastamist.

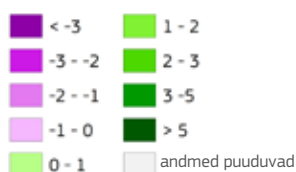
Hiljuti tehtud mudelipõhine simulatsioon näitas, et ELis on SKP oluliselt kõrgem tänu üheteuuluvuspoliitika (2007–2013) programmidele, eriti Üheteuuluvusfondi raames abikõlblikes riikides.

Tänu üheteuuluvuspoliitikale saavutasid aastatel 2004 ja 2007 liitunud liikmesriigid SKP, mis oli 2015. aastal 4% suurem. Lõuna-Euroopas aitas üheteuuluvuspoliitika SKP langust piirata. Näiteks oleks ilma üheteuuluvuspoliitikata Kreeka SKP 2% madalam ja Portugalis 1,5% madalam. Suurimat mõju võib märgata piirkondlikul tasandil. Tänu üheteuuluvuspoliitikale oli 2015. aastal vähem arenenud piirkondades Dél-Alföld, Dél-Dunántúl (Ungari) ja Severen Tsentralen (Bulgaaria) SKP vastavalt 6,9%, 5,9% ja 5,4% kõrgem. ■

2. SKP KASV ELANIKU KOHTA REAALVÄÄRTUSES, 2009–2015

Keskmine aastane muutus võrreldes eelmise aastaga (%)

EL 28 = 1,8

Allikad: Eurostat, regionaalpoliitika peadirektoraadi hinnangud

0 500 km

© EuroGeographics – administratiivpiiride liit

Kesk-Rootsi põhjaosa muutmine uuendustegevuse kaudu

Rikkalikud loodusvarad on aidanud muuta Euroopa Liidu põhjapoolses servas asuva Kesk-Rootsi põhjaosa tugevaks tööstuspiirkonnaks. Geograafiline asukoht on samas ka üks selle probleemidest, mistõttu on Euroopa ühtekuuluvuspoliitika raames saadav toetus eluliselt tähtis nii praegu kui ka edaspidi.

Kesk-Rootsi põhjaosa pindala on peaaegu 64 000 km² ehk 16% riigi maismaa territooriumist, kuid seal elab kõigest 11% riigi rahvastikust. Rootsi keskel asuvasse piirkonda kuulub kolm halduspiirkonda: Gävleborgi, Dalarna ja Värmlandi lään. Suurim linn on Gävle, kus on ligikaudu 100 000 elanikku.

Sealsed rikkalikud loodusvarad, metsad ja maagileiukohad hoogustasid traditsiooniliste tööstussektorite, nagu terase- ja paberitööstuse arengut, moodustades oma miljardite eurode suuruse käibega suure osa Rootsi ekspordist. Need tööstusharud hakkavad siiski oma tähtsust kaotama aina olulisemaks muutuvate uute sektorite kõrval, nagu IKT ja turism. Uuendustegevus on Rootsi selle osa edaspidise jõukuse võti.

Rootsi on üks ELi rikkamaid riike ning tervikuna on see uuendustegevuses juhtival kohal. Samal ajal jääb Kesk-Rootsi põhjaosa alla oma naabritele, sest seal on vähem teadus- ja arendustegevuse tippkeskusi ning ka väiksem majanduskasv. Erandiks on Karlstadi Ülikool, mis teeb tihedat koostööd kohalike ettevõtjatega ning osaleb aktiivselt Euroopa Komisjoni programmi „Horisont 2000” teadus- ja uuendusprojektides.

Arukas spetsialiseerumine, piirkondlikele tugevatele külgedele tuginemine ning sidusrühmade, sh ettevõtjate, teadlaste ja riigiasutuste kokkuviiimine on osutunud otsustavaks investeeringute hoogustamisel, uute strateegiate arendamisel ja uute partnerite otsimisel väljastpoolt. Näiteks Dalarna osaleb edukas algatuses Vanguard, mis loodi 2014. aastal tööstuse moderniseerimise ja koostöö edendamiseks. Arukas spetsialiseerumine on kasulik mitte üksnes kõrgtehnoloogilistele sektoritele, vaid ka teenuste valdkonnas, nagu turismi ja hoolekande alal.

„Kesk-Rootsi põhjaosa on asunud väga otsustavalt aruka spetsialiseerumise strateegiat täitma ja peab seda protsessi äärmiselt tähtsaks piirkonna prioriteetide võimalikult hästi kindlaksmääramisel,” kinnitab Struktuurifondi Kesk-Rootsi Põhjaosa Partnerluse esimees Sune Ekbåge (vt intervjuud temaga).

„Arukas spetsialiseerumine, piirkondlikele tugevatele külgedele tuginemine ning sidusrühmade, sh ettevõtjate, teadlaste ja riigiasutuste kokkuviiimine on osutunud otsustavaks investeeringute hoogustamisel, uute strateegiate arendamisel ja uute partnerite otsimisel väljastpoolt.”

Teel teadmiste ühiskonna suunas

Üks probleem seisneb selles, et täieliku kolmanda taseme haridusega töötajate osakaal tööealises elanikkonnas on riigi keskmisest madalam, samas kui töötus on kõrgem, eriti noorte hulgas. Seetõttu on kiiresti vaja arendada uusi oskuseid ning haridussüsteemi, mis edendab teadmiste ühiskonda ja ringmajandust. Euroopa Sotsiaalfondi (ESF) toetus on olnud tähtis oskuste täiendamisel ja võitluses noorte töötusega.

Noortele töökohtade loomine aitab peatada niigi hõreda ja vana-neva elanikkonna aeglast hääbumist. Suured vahemaad linnakeskuste vahel teevad transpordi kalliks ja takistavad koostööd. Samas oli varem ka juurdepääs lairiba-internetiühendusele piiratud, mis takistas tähtsate sidetehnoloogial põhinevate teenuste arendamist nii tööstusele kui ka eraldatud majapidamistele.

Seetõttu on kogu piirkonnas lairibaühendusele juurdepääsu laiendamine üks peamisi ELi struktuurifondide investeerimis-prioriteete praegusest ajast kuni 2020. aastani. Paremad sidevõimalused suurendavad kohaliku konkurentsivõimet ja samuti näitavad Kesk-Rootsi põhjaosa elanikele, et ELi toetus võib nende ellu tõelisi muutusi tuua.

Kesk-Rootsi põhjaosa rakenduskava (2014–2020) konkreetseteks eesmärkideks on muuhulgas tugevam teadus- ja uue-dustegevus, eriti väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEde) hulgas; kiirete lairibavõrkude rajamine; digitaliseerimine ja e-kaubandus; idufirmade ja ettevõtluse edendamine ning uute tehnoloogiate kasutuselevõtt üleminekuks vähese CO₂-heitega majandusele.

Astudes vastu diskrimineerimisele

Kesk-Rootsi põhjaosa traditsiooniline tööstusbaas kippus teki-tama soo alusel jaotunud tööjouturku. Selle probleemi lahendamiseks tõstsid need kolm piirkonda võrdõiguslikkuse ja mittediskrimineerimise põhimõtted esile ELi teadus- ja uue-duspoliitikas. Värmland oli esimene Euroopa piirkond, mis alustas aruka spetsialiseerumise strateegia ülevaatamist sooliselt seisukohalt, ning Dalarna ja Gävleborg on samuti astunud

samme soolise võrdõiguslikkuse ja sotsiaalse tolerantsuse põhimõtete uuendusalgatustega lõimimiseks.

Välismaal sündinud elanike osakaal on selles piirkonnas Rootsi keskmisest väiksem ja sotsiaalne tõrjutus on tekitanud probleeme väljastpoolt Põhjamaid pärinevatele sisserändajatele. Seoses hiljuti kogu Rootsi piirkondadesse saabunud pagulas-tega on ESFi rahalised vahendid aidanud toetada lõimitust Kesk-Rootsi põhjaosas, näiteks pakkudes haridust ja keeleõpet, et äsjasaabunud mehed ja naised saaksid tööd leida. Gävleborgis töötati ESFi rahastatud projektiga KIVO välja mudel uute töötajate kiiremaks lõimimiseks tervishoiu- ja sotsiaalhooldusteenuste valdkonnas.

Kesk-Rootsi põhjaosa lööb aktiivselt kaasa ka piiriüleses tege-vuses nii ELi piires kui ka mujal, muuhulgas osaledes Interregi Rootsi-Norra ja Läänemere piirkonna programmides. Näiteks toetatakse viimase raames projekti, mis edendab Läänemere ümber asuvate teadusparkide vahelist suhtlemist.

ELi ühtekuuluvuspoliitika ja investeeringud on aastani 2020 ja ka edaspidi väga tähtsad Kesk-Rootsi põhjaosa arengus arukaks, teadmuspõhiseks ühiskonnaks ning sealsete inimeste majandusliku heaolu suurendamiseks. ■

LISATEAVE

Kesk-Rootsi põhjaosa rakenduskava 2014–2020
<https://tillvaxtverket.se/>

Tunnistades kasu ELi kuulumisest

Struktuurifondi Kesk-Rootsi Põhjaosa Partnerluse esimees Sune Ekbåge räägib *Panoramale*, kuidas see hõredalt asustatud piirkond on kasutanud ühtekuuluvuspoliitikat ning struktuuri- ja sotsiaalfonde nii suurte strateegiliste kui ka kogukondadega seotud küsimuste lahendamiseks.

Kuidas subtute seisukohta, et Rootsi kui netorahastaja ei vaja ühtekuuluvuspoliitika raames abi?

Kui EL tahab ka edaspidi jääda liiduks kõigi oma liikmesriikide jaoks ja kõigi oma kodanike hüvanguks, siis on ohtlik mõelda, et selle mingid osad ei vaja ühtekuuluvuspoliitikat või struktuurifonde. Väga tähtis on vaadelda olukorda laiemalt, pidades silmas igasuguseid küsimusi ja erinevaid valdkondi. Mõned inimesed kipuvad suhtuma ELi kui millesegi tarbetusse ja/või võõrasse. Struktuurifondide täielik kaotamine võib selliseid suundumusi isegi võimendada. Struktuurifondid aitavad inimestel käegakatsutavalt mõista, et ELi kuulumine on kasulik ja annab tulemusi ning seda mitte üksnes suurtes strateegilistes küsimustes, vaid ka kogukondade tasandil, nt seoses noorte töötuse ja lõimitusega.

Rootsi on rikas riik, aga ka siin on mõnes piirkonnas suuremaid probleeme kui mujal. Üks sellistest on Kesk-Rootsi põhjaosa. Tsentraliseerimine ja linnastumine mõjutavad ka Rootsi piirkondade arengutaset. Struktuurifondid aitavad parandada olukorda piirkondades, kus tuleb tulla

toime tõsisemate probleemidega näiteks töötuse, uuendustegevuse ja muudes valdkondades. Mõned meie piirkonna osad kannatavad suure töötuse all. Mitu Euroopa Sotsiaalfondi (ESF) projekti on märkimisväärselt aidanud noorte töötust vähendada, pöörates põhitähelepanu noortele, kes elavad lähimatest töövõimlustest kaugel või kellel on raske sinna ümber asuda. Nendel fondidel on suur tähtsus meie jätkuvates pingutustes ühiskondlikke probleeme lahendada.

Komisjon võttis juulis vastu teatise aruka spetsialiseerumise kohta.

Kuivõrd püüab teie piirkond kasutada Euroopa piirkondade uuendustegevuse ja konkurentsivõime potentsiaali?

Kesk-Rootsi põhjaosa koosneb kolmest piirkonnast ning neil kõigil on koostatud oma aruka spetsialiseerumise strateegia, tuginedes konkreetse piirkonna tugevatele külgedele ja majanduskasvu võimalustele. Kesk-Rootsi põhjaosa seisukohalt on see aidanud parandada piirkonna sidusust, tugevdanud koostöösidemeid ettevõtjate, organisatsioonide ning ülikoolide ja kolledžite vahel ning aidanud keskenduda poliitikas esmatähtsatele valdkondadele.

Esiletoodud tugevate külgede hulka kuuluvad muuhulgas arukas tööstus, biomajandus, digiteerimine ja uuenduslik elamuste valdkond. Strateegiates on võetud arvesse soolist vaatenurka, sest meie tööjõuturule on omane tugev sooline segregatsioon. Aruka spetsialiseerumise strateegiad on samuti olnud tähtsal kohal esmatähtsate projektide kindlaksmääramisel struktuurifondide partnerluse seisukohalt.

Arukas spetsialiseerumine on osutunud tõhusaks ja muutusi toovaks vahendiks teadus- ja uuendustegevuse laiendamisel, aidates suurendada konkurentsivõimet piirkondlikul ja Euroopa tasandil. See lähenemisviis on aidanud edukalt prioriteete täpsustada ning leida pikaajalisema ja süsteemsema lähenemisviisi teadus- ja uuendustegevusega seotud poliitikale. Meie piirkond osaleb Vanguardi algatuses, mis on rahvusvahelistumise kaudu osutunud väga edukaks.

Vastuseks teie küsimusele kinnitan, et Kesk-Rootsi põhjaosa suhtub väga tõsiselt aruka spetsialiseerumise strateegiasse ning peab seda protsessi äärmiselt oluliseks, et selgitada võimalikult hästi välja piirkonna esmatähtsad valdkonnad.

Mis tulemusi loodate 2014.–2020. aasta perioodi lõpuks? Mida õppisite eelmisest programmiperioodist?

Selle programmiperioodi üks tähtsamaid ülesandeid oli leida võimalusi lairiba-võrgu laiendamise rahastamiseks struktuurifondide kaudu. Selles valdkonnas hakkame nägema konkreetseid ja väga tähtsaid tulemusi. Fondid lükkasid protsessid käima ja tõmbasid kaasa lisarahastamist, mis võimaldab lõpuks arendada lairibavõrku nii, et see jõuaks piirkonna elanike ja ettevõtjateni. See on arengu jaoks otsustav asi, mis on vajalik meie piirkonna toimetulekuks. Ettevõtlus peab olema võimalik kogu Rootsis, olenemata elukohast, ja lairibaühendus on tähtis tegur konkurentsivõime jaoks. Selles asjas võime oodata väga häid tulemusi. See on eriti oluline ka selleks, et saaksime oma kodanikele näidata, kui tähtis roll on ELil ka kohalikul tasandil.

Meie piirkonna jaoks on nende fondide kaudu toetatavad investeeringud teadus- ja uuendustegevusse äärmiselt tähtsad, et säilitada olemasolevaid ettevõtteid ning hoida ja tõmmata juurde vajalike oskustega inimesi. Need fondid on võimaldanud koostööd ettevõtjate ja kõrgkoolide vahel. Me ei pruugi käegakatsutavaid tulemusi veel lähemas tulevikus näha, kuid järgmise programmiperioodi jooksul näeme neid uute ettevõtete, uuenduste jm näol.

ESFil on olnud ja on ka edaspidi tähtis roll ühiskonnaprobleemide lahendamisel, mis võivad vahel liigagi äkki tekkida. Selle näiteks on hiljuti Rootsi tulnud pagulaste voog, mis on lähemas plaanis pannud raske majandusliku koormuse mitmetele kohalikele omavalitsustele.

“*Meie piirkonna jaoks on nende fondide kaudu toetatavad investeeringud teadus- ja uuendustegevusse äärmiselt tähtsad, et säilitada olemasolevaid ettevõtteid ning hoida ja tõmmata juurde vajalike oskustega inimesi.*”

ESFi projektid on aidanud meie kohalikel omavalitsustel lõimida neid inimesi, kellest saab väärtuslik kapital meie piirkonna jaoks.

Kesk-Rootsi põhjaosa on hõredalt asustatud piirkond ELi põhjaosas. Kas te võite sellelt seisukohalt kinnitada, et saate mingit kasu Euroopa territoriaalsest koostööst?

Territoriaalse koostöö kontekstis võin tuua mitmeid näiteid projektidest ja algatustest, milles osaleb Kesk-Rootsi põhjaosa esindajaid. Meie piirkond tegeleb peamiselt Interregi Rootsi-Norra programmiga, kuid meil on olnud ka võimalusi osaleda Interregi Läänemere ja Põhjamere piirkonna programmides ning samuti Euroopa Interregis. Üheks selliseks näiteks on projekt,

mille eesmärk on suurendada teadmisi ja koostööd Läänemere piirkonna teaduspar-kide vahel. Lisaks luuakse selle projekti raames struktureeritud koostööraamistik institutsioonilisel tasandil, millest on omakorda edaspidi kasu meie ettevõtjatele. Ettevõtjad saavad juurdepääsu võrgustikele ja leiavad kontakte teistes Balti riikides, mis võimaldab neil oma turge laiendada. Meie ettevõtjatele on väga tähtis omandada rahvusvahelisem maailmavaade, et nad saaksid jõuda uute klientide ja partneriteni.

Kuigi Norra ei kuulu ELi, on see Rootsi suurim kaubanduspartner ja meile on väga kasulik Interregi Rootsi-Norra programm, mis edendab piiriülest koostööd. Muuhulgas hõlmab see piiriülese rongiliikluse parandamist ja kaubandus-töketate vähendamist. ■

Kesk-Rootsi põhjaosa

RAHVASTIK: 63 968 km² ala 833 580 elanikku (2014. aastal) moodustavad 11% riigi kogu elanikkonnast.

TEADUSSUUTLIKKUS: piirkonnas on teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas palju tugevaid tegijaid ja sidusrühmi, kuid vähe traditsioonilisi tippkeskuseid. Piirkonnas on kolm ülikooli: Karlstadi, Dalarna ja Gävle ülikool. Karlstadi Ülikool on teinud väga edukalt koostööd äriühingudega ja on suutnud õnnestunult hankida rahastamist „Horisont 2020” vahenditest.

TÖÖTURG: peamine tööandja on tootmissektor, millele järgneb teenindussektor 16,8%-lise osakaaluga piirkonna tööhõivest. Kesk-Rootsi põhjaosa probleemideks on muuhulgas aeglane majanduskasv, suur noorte töötus, teadus- ja arendustegevuse vähene intensiivsus ning halb juurdepääs lairibaühendusele hõreda asustusega piirkonnas, kus elanikud on jagunenud väga laiale territooriumile, mis toob kaasa suured transpordikulud. Seal on aktiivselt tegeletud horisontaalsete sotsiaalprobleemidega seoses piirkonna majanduskasvu, teadus- ja uuenduspoliitika ning võrdõiguslikkuse ja mittediskrimineerimise lõimimisega.

TUGEVAID KÜLJED: suurimad on traditsioonilised kapitalimahukad tööstusharud, nagu terase-, masina-, tselluloosi- ja paberitööstus. Tähtsad sektorid on ka masinad, transpordivahendid, toidutööstus, IKT ja turism. Tugevates eksportivates ettevõtetes on tippkvalifikatsiooniga töötajad ja maailmatasemel tööstuslikku oskusteavet ning seetõttu on piirkond juhtival kohal mitmel alal, nagu kõrgetehnoloogilised materjalid, metsanduslik biomajandus, taastuvenergia ja elektrienergia ülekandevõrgud. Kõrgelt arenenud tööstusharude ja teenuste uuendamisega tegelevad äriklastrid teevad koostööd ülikoolide, kolledžite ja valitsusega, et leida lahendusi ühiskondlikele probleemidele energeetika, tervisliku töö/elu ning uuenduslike hoolekandeteenustega seotud erialateadmiste jagamise kaudu.

ARUKAD SPETSIALISEERUMISALAD: Kesk-Rootsi põhjaosa kolmest piirkonnast on igal oma aruka spetsialiseerumise strateegia ja nad on teinud kindlaks oma konkreetseid tugevaid valdkonnad. Ala piirkondadel ja klastritel on pikad koostöö ja kogemuste jagamise traditsioonid. ERFi projektis „Kesk-Rootsi põhjaosa arukad spetsialiseerumisalad” tegelevad need kolm piirkonda kontaktide loomisega ülikoolide ja klasterorganisatsioonide vahel.

LAIRIBAVÕRK KESK-ROOTSI PÕHJAOSA MAAPIIRKONDADES

Juba aastaid on juurdepääs kiirele lairibavõrgule olnud Kesk-Rootsi põhjaosa hõredalt asustatud maapiirkondades väga piiratud. Värmlandis on juurdepääs olnud palju viletsam kui teistes Rootsi läänides, kusjuures üheks põhjuseks on kohalike ühendavate võrkude (piirkondlike transpordivõrgustike) puudus.

Kuna Värmland, nagu üldiselt kogu Kesk-Rootsi põhjaosa, on hõredalt asustatud, asuvad külad ja majapidamised väga hajusalt ning sealne rahvastik vananeb. Lairibaühenduse riiklikud ja eraoperaatorid ei ole olnud eriti huvitatud nendes maapiirkondades oma lairibavõrkude laiendamisest.

Kiire lairibavõrgu puudumine on oluline takistus siinsetele ettevõtjatele, tekitades suurema linnastumise riski ja pidurdades lõimumist. Maapiirkondades on ettevõtete juhtide seas naisi rohkem kui linnapiirkondades.

Värmlandis on väga rahvusvaheline ja ekspordist sõltuv tööstus, mis vajab stabiilset lairibavõrku. Piirkonna töötlev tööstus on peamiselt terase-, masina-, paberi- ja tselluloositööstus ning samuti kaevandamine ja maavarade töötlemine. Nendes tööstusvaldkondades toimub restruktureerimine suurema omakapitaliga teenuste- ja teadmuspõhise mudeli alusel ning seetõttu sõltuvad need lairibavõrgu kättesaadavusest. Kesk-Rootsi põhjaosas kasvab ka turism koos toiduainetööstuse, kaubanduse, metsanduse ja põllumajandusega.

Kohalikke ühendavaid võrke (piirkondlikke transpordivõrke) rajatakse kolme projektiga, mida rahastatakse kokku 200 miljoni Rootsi krooni (ligikaudu 20 miljoni euro) suuruse toetusega Euroopa Regionaalarengu Fondist. Koos lairibavõrkude riiklike ja eraoperaatoritega, kes rajavad kasutajatega ühendavaid juurdepääsuvõrke, laiendavad need projektid märkimisväärselt juurdepääsu kiirele lairibavõrgule. Osa projekte kasutajatega ühendavate juurdepääsuvõrkude rajamiseks rahastatakse Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi kaudu.

“Meie ettevõtte tegutseb turismi alal. Pakume hotelli ja restorani ning seiklusturismi teenuseid. Asume Värmlandi lääni hõredalt asustatud põhjapoolses tipus ja siin on väga raske stabiilset internetiühendust saada. Meil on aeg-ajal suuri probleeme internetiühenduse ja e-posti kättesaamisega ning need võivad kesta mitmeid päevi. Iga kord tähendab see meie jaoks tulude kaotust, sest veebi kaudu broneerida soovivad külastajad ei saa meilt vastust. Kui meie kliendid soovivad broneerida, ootavad nad kiiret vastust ja kui nad seda ei saa, siis valivad teise sihtkoha. Meil on väga hea meel, et meie ettevõtte saab nüüd ERFi rahastatud kiudoptilise võrgu kaudu kiire internetiühenduse. See hõlbustab kogu meie äritegevust ning on meie ettevõtte ellujäämise otsustav eeltingimus.”

Annika Jonsson, Långbergets Sporthotell AB

SLIM

Kesk-Rootsi põhjaosas on klastritel keskne tähtsus uuendus-tegevuses ja ettevõtluse arendamises. Värmland, Dalarna ja Gävleborgi läänidest koosnevas piirkonnas tegutsevad maailmatasemel klastrid traditsioonilistes valdkondades, nagu terasetööstus ja materjalitehnoloogia, metsatööstus ja turism, kuid ka piirkonna uuematel tugevatel tegevusaladel, nagu digitaliseerimine ja taastuenergia.

RegioStarsi auhinna võitnud projekt SLIM (2007–2013) oli selle klatri arengu jaoks otsustava tähtsusega. Sellesse kuulus 15 klatri kaudu 700 ettevõtet kokku 60 000 töötajaga ning põhitähelepanu pöörati klatriatele osutatavale protsessitoetusele, mõõtmistele klatri ja ettevõtte tasandil ning poliitika tundmaõppimisele. Projektiga saadi uusi kontakte ja suurenes osalejate vastastikune usaldus, mis muude eeliste hulgas andis hoogu osalevate ettevõtete suuremale kasvutempole. Projekti põhiteemaks oli ka sotsiaalne ja keskkonnaalane kestlikkus. Näiteks edendas projekt soolise võrdõiguslikkuse alase teadlikkuse suurendamist kui vahendit oskuste puudujäägi ületamiseks sektorites, kus traditsiooniliselt töötavad peamiselt mehed.

“Minu jaoks oli projekt SLIM ideaalne sissejuhatus klatri maailma, kui ma tulin äri sektorist tööstusliku IT klattrisse FindIT protsessijuhiks. Õppisin kiiresti tundma piirkonna teisi klastreid ja nende tugevaid valdkondi. Selle tulemusel loodi ka mitme klatri ühisprojekt paljude teiste ühistegevustega.”

Britta Haag
FindIT protsessijuht

Käesoleva programmitöö perioodi jooksul on mitmed projektis SLIM osalenud klatri juhitud ja ERFi rahastatud projektid kaasanud sadu ettevõtteid, et toetada piirkonna ümberkujundamist uuendustegevuse, rahvusvahelistumise ja ettevõtluse arendamise kaudu ning leida lahendusi ühiskondlikele probleemidele. Lisaks jätkavad kõik need piirkonnad ja klastrid koostööd projektiga SLIM ERFi projekti „Kesk-Rootsi põhjaosa arukad spetsialiseerumisalad” raames, panustades sellesse oma kogemusi aruka spetsialiseerumise alal.

LISATEAVE

SLIM: <http://bit.ly/2hOEPfD>

SLIM (rootsi keeles): <http://bit.ly/2xsOCpL>

ERFi projekt NMS3 (rootsi keeles): <http://bit.ly/2wXDzTR>

VKEde SOOAKADEEMIA

„VKEde sookadeemia” on kolmeaastane projekt, mis algab 2017. aasta septembris. Karlstadi Ülikooli juhitavasse projekti on kaasatud Värmlandi lääni omavalitsused.

Projektiga püütakse arendada ja rakendada teadmisi sooküsimustest, organisatsiooniliste muutuste protsessidest, soolisest lõimimisest, uuenduslikust normide kehtestamisest uuendussuutlikkuse, teadus- ja arendustegevuse intensiivsuse ning majanduskasvu suurendamiseks piirkonna VKEde hulgas.

Sellel on kolm põhieesmärki: (i) töötada välja põhimõtted ja praktilised vahendid, mille abil saaksid VKEd soolist lõimimist kergesti ja kulutõhusalt arendada; (ii) luua võrgustik piirkonna majanduskasvu ja ettevõtluse edendamiseks seotud osapoolte jaoks, nagu korporatiivsed organisatsioonid, klastrid, lääni haldusametid, omavalitsused, kaubanduskodjad ja teised põhiosalejad, ning seda hallata; ja (iii) arendada edasi VKEde sookadeemiat, uurida soolise lõimimisega tegelevate ettevõtete mõju ja töötada välja hindamismudel.

Projekt on suunatud VKEdele sellistes valdkondades nagu paberitööstus, IT ja digiteerimine ning samuti loome- ja kultuurivaldkondadele, mis kuuluvad Värmlandi lääni soo alusel kõige enam jaotunute hulka. Oodatavateks tulemusteks on muuseas ettevõtetes sisemiste värbamisprotsesside, töötingimuste ja -keskkonna, organisatsiooni ja ettevõtluskultuuri arendamine soolisest vaatenurgast, parandades sellega nii naiste kui ka meeste töölevõtmist ja töөлhoidmist.

Pikaajalisemaks eesmärgiks on luua projekti lõpuks VKEdele sookadeemia kui teabevaramu ja -keskus sooküsimustes, soolise võrdõiguslikkuse, uuendustegevuse ja majanduskasvu teemadel koostöös piirkonna ja kogu riigi ettevõtjatega.

TEADMISTE VAHETAMINE – KÕIGILE KASULIK PÕHIMÕTE

„Knowledge Transfer Partnerships” (KTP) on projekt teadmiste vahetamiseks väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate ning teadusringkondade vahel. Äsjane ülikoolilõpetaja võetakse üheks või kaheks aastaks KTP projektijuhina tööle VKEsse, kus ta asub strateegilist arendusprojekti juhtima. Sellise projekti eesmärgiks võib olla uute turgude, toodete või protsesside arendamine. Projektijuhti toetab ettevõtlusnõustaja ja juhendaja ülikoolist.

Projektiga KTP lahendatakse VKEde suurimaid kasvuprobleeme, nagu aeg töö ja rahastamise arendamiseks ning õige pädevusega töötajate töölevõtmine. Siiani on projekti tulemustest selgunud, et 75% KTP projektijuhtidest on saanud VKEs püsiva töökoha.

LISATEAVE

Dalarna Ülikool: <http://www.du.se/ktp>

SOOLINE VÕRDÕIGUSLIKKUS KOGU AEG – DALARNA LÄÄNI HALDUSNÕUKOGU

Sooline võrdõiguslikkus on toodud esile kui majanduskasvu ja tööhõive suurendamise põhitegur. Dalarna lääni haldusnõukogu juhtimisel viiakse ellu kolmeaastane projekt „Sooline võrdõiguslikkus kogu aeg”. ESFi rahastatava projekti eesmärk on võidelda soo alusel jaotamise vastu tööjõuturul ja suurendada naiste täistööajaga töövõimalusi.

Sihtrühmaks on valitud kaheksa osaleva omavalitsuse esindajad, tööandjad ja töötajad. Projekt levitab soolise võrdõiguslikkuse alase koolituse kaudu uusi teadmisi, meetodeid ja vahendeid kõigis neis organisatsioonides.

LISATEAVE

(rootsi keeles): <http://bit.ly/2w3wYZj>

KIVO

Viimastel aastatel on ESFi rahastatud projektiga loodud KIVO meetod („Kvaliteetne kaasamine tervishoius ja sotsiaalhoolduses”) saanud tööandjatele vahendiks, mis aitab tulla toime hooldussektoris kiiresti kasvava tööjõupuudusega. KIVO meetodi abil saab süstemaatilise koostööga laiendada värbamisbaasi nii, et see hõlmaks tööjõuturult välja jäänud inimesi. Selle edu juures on peamine luua kaasamist soosivaid töökohti, kus juhendajate käsutuses on aktiivsed kaasamisvahendid, et saavutada kestlikku pikaajalist sotsiaalset arengut.

Süstemaatiline koostöö KIVO meetodil hõlmab tööandjaid, koolitajaid, ametiühinguid ja tööhõiveteenuseid. KIVO meetodis eristatakse üheksat võimalikku sammu, mis viivad töötusest püsiva töösuhteni. Esimene samm on veenduda, et konkreetne isik sobib hooldussektoris tööle ja ta on tõesti huvitatud selles valdkonnas töötamisest. Osalejad, kellel ei ole varasemat töökogemust hooldussektoris, saavad võimaluse

kahenädalase praktika käigus veenduda, kas see töö sobib neile või mitte. Samuti pakutakse neile õpipõhisõpet ja keelekursusi. Selle tulemusel saab vähendada inimestega koostöös tekkivaid konflikte ja suurendada tõenäosust, et need, kellele pakutakse töökohapõhist õpet, suudavad edukalt töösuhte suunas liikuda. Eesmärk on aktiivselt kaasata tööandjaid selliste pädevuste loomisele, mida nende arvates organisatsioon töötajalt vajab.

LISATEAVE

(rootsi keeles)

<http://www.ya-delegationen.se/kivo-metoden/>
<http://bit.ly/2fiEnJR>

“*Algul ma ei mõistnud pika sissejuhatusperioodi vajalikkust, sest sain õppekavaga kenasti hakkama. Tutvustava tööperioodi jooksul siiski mõistsin, et ma ei saanud paljudest sõnadest täpselt aru. Eakatega on väga tähtis subelda, et nad tunneksid end turvaliselt ja oleksid rahul hooldussektoris pakutavate teenustega. Pärast KIVO programmi läbimist tundsin tänu põhjalikule ettevalmistusele end selles organisatsioonis oma rollis enesekindlamalt.*”

NawlBik Cen, KIVO programmis osaleja

VÕRDNE PIIRKONDLIK KASV JA ARENG (2016–2018), GÄVLEBORGI LÄÄN

„Võrdne piirkondlik kasv ja areng (2016–2018)” on Gävleborgi lääni juhitav projekt, mida rahastatakse Rootsi majandusliku ja piirkondliku kasvu ameti kaudu. See tugineb võrdsetel tingimustel ettevõtluse edendamise riiklikule strateegiale. Selle strateegia üldine eesmärk on tagada, et naised ja mehed (olenemata nende etnilisest taustast või vanusest) saaksid võrdsetel tingimustel kasutada ettevõtluse edendamise algatusi ja ressursse, nagu nõustamist, ettevõtluse arendamise toetusi, klastrite ja äriinkubaatorite tegevust ja rahastamist. Strateegia aluseks on põhimõte, et ettevõtluse edendamise süsteemis võrdsete tingimuste arendamine aitab kaasa nii ettevõtete kui ka piirkondade kestlikule majanduskasvule ja suurendab konkurentsivõimet.

Gävleborgi piirkond pöörab põhitähelepanu võrdse ja piirkondliku arengu arendamisele valdkondadevahelisest lähtepunktist, tagades võrdsete tingimuste kaudu sotsiaalselt kestlikuma piirkonna.

See saavutatakse näiteks järgmiste meetmetega: (i) piirkondliku majanduskasvu jaoks ressursside haldamise ja jaotamise rahastamisstrateegia, mis on juba välja töötatud ja kasutusele võetud; (ii) uuringu läbiviimine piirkondlike projektide vahendite jaotumise kohta ja otseste ettevõtlustoetuste kohta sugude, päritoluriikide ja ettevõtlusvaldkondade lõikes; (iii) pädevuse suurendamise jõupingutused, mis on suunatud strateegiliselt tähtsatele osalejatele soolise võrdõiguslikkuse ja võrdsuse alal; ning (iv) piirkondliku arendusprotsessi ja meetodilise toetuse rakendamine, et edendada struktuurifondide ja piirkondlikku majanduskasvu toetavate fondide kasutamist.

LISATEAVE

Võrdsetel tingimustel ettevõtluse edendamise riiklik strateegia (2015–2020): <http://bit.ly/2wmnQKB>
Võrdne piirkondlik kasv ja areng (2016–2018) (rootsi keeles): <http://bit.ly/2gYAMUY>

ARUKA SPETSIALISEERUMISE AKADEEMIA

Aruka spetsialiseerumise akadeemia on Värmlandi piirkonna avalike ja erasektorite ümberkujundamise ja uuendamise ning Karlstadi Ülikoolis teadus- ja õppetegevuse arendamise vahend. Selle eesmärk on kasutada teadustegevust Värmlandi tööstuse, lääninõukogu ja omavalitsuste edendamiseks ning piirkonna teaduskeskkonna tugevdamiseks. Eeldatavasti tõmbab kvaliteetne teadustegevus ülikoolile rohkem välisrahastamist juurde.

Akadeemia toetab ja loob tugevamaid koostöösidemeid teadusringkondade, tööstuse ja ühiskonna vahel, et edendada teadustegevust, mille sisu keskmes on arukad spetsialiseerumisalad. Akadeemia aluseks on Värmlandi arukate spetsialiseerumisalade teadus- ja uuendusstrateegias (VRIS3) kindlaks tehtud kuus arukat spetsialiseerumisalad. Need kuus ala on: väärtust loovad teenused, metsanduslik biomajandus, hoolekandeteenuste digitaliseerimine, kõrgtehnoloogilised tootmis- ja kompleksüsteemid, digitaalsed looduselamused, kultuur ja kohad, fotogalvaaniliste süsteemide lahendused. Ühendades teadus- ja uuendustegevuse ning hariduse, valmistab akadeemia Karlstadi Ülikoolis üliõpilasi ette tööks tööstuse arendamisel Värmlandi kuues esmatähtsas valdkonnas.

Eeldatavasti tugevdab akadeemia piirkonna teaduskeskkonda ja aitab kaasa suurtele teadus- ja uuendusprojektidele, investeerimisele, ekspordi ja majanduskasvu hoogustamisele, ettevõtete asutamisele, rahvusvaheliste näidisprojektide ja katsetuskeskuste loomisele ning poliitilise mõjujõu suurendamisele kuue spetsialiseerumisalad toetuseks.

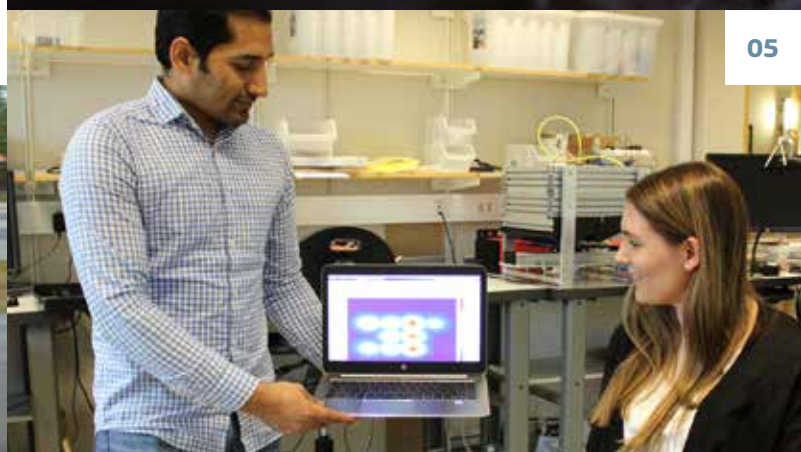
Esimeses etapis (2016–2020) rakendatakse akadeemiat Karlstadi Ülikooli ja Värmlandi lääni vahelise partnerelusprojektina. Lään ja ülikool eraldavad kumbki ligikaudu 5 miljonit eurot teadustegevuse arendamiseks aastani 2020. Lisatoetust loodetakse saada välistest allikatest, nagu riiklikest vahenditest, programmist „Horisont 2020” ning Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest.

LISATEAVE

Karlstadi Ülikool: <http://bit.ly/2eRPyIT>

PILDILE TABATUD

Rootsis on teadus- ja uuendustegevuse ning arukate spetsialiseerumisalade alal tugevaid tegijaid ja sidusrühmi, kellel on suur potentsiaal hoogustada piirkonna majanduskasvu ning suurendada konkurentsivõimet ja tööhõivet.

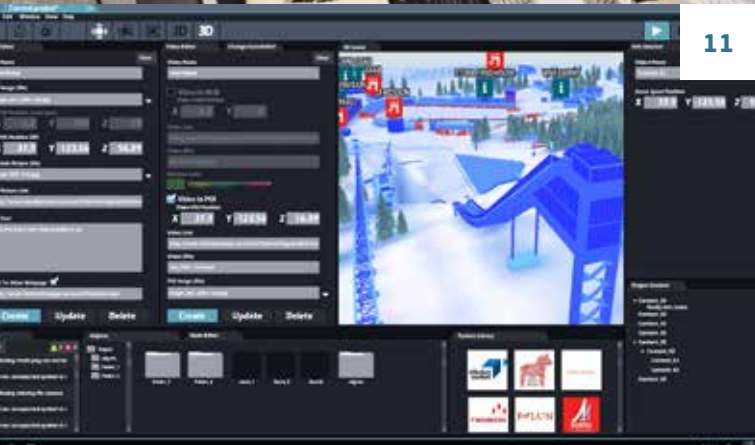
09

10

11

12

- 01 „Mittstråket” töötab välja funktsionaalse ja kestliku piiriülese inimeste transpordi ja kaubaveo marsruudi Kesk-Rootsi põhjaosas.
- 02 Projekti BOOST eesmärk on arendada ja tutvustada kestliku eluviisi ning klaasist ja puidust hoonete käegakatsutavaid ja virtuaalseid prototüüpe.
- 03 Reisisihtkoha suutlikkuse suurendamise projekt arendab Rootsi Lapimaal turismitööstust võrgunduse, strateegiliste liitude loomise ning tootearenduse ja uuendustegevuse ergutamise kaudu.
- 04 Projektiga „Lopme Laante” (Saamimaa) rajatakse kaks saami teemaparki saami rahva ühiskondliku tähtsuse ja Härjedaleni maakonna arengu tutvustamiseks.
- 05 SMARTi teadlased ja tööstus teevad koostööd, et lahendada asjade internetiga seotud teaduslikke probleeme.
- 06 „Ohutuse ja julgeoleku katseareen” on koostööprojekt, mille eesmärk on muuta Põhja-Rootsi juhtivaks piirkonnaks ohutussektori teadus- ja arendustegevuse osas.
- 07 „Arena Grön Tillväxt” toetab uusi mõtteid keskkonnahoidliku uuendustegevuse alal, sealhulgas tervishoiurakendustes plaste asendava materjali arendamist.
- 08 Projekt SREss tegeleb taristute loomisega Skåne piirkonnas rajatava Euroopa lõhestumisallika (European Spallation Source) jaoks.
- 09 Projekti „Framtidens sol I Östra Mellansverige” eesmärk on suurendada Kesk-Rootsi põhjaosa VKEda investeerimismahte päikeseenergiasse.
- 10 Kronobergi piirkonna projektiga „Step Two” töötatakse välja meetod võõrsil sündinud ettevõtjate väikeettevõtete kasvu hoogustamiseks.
- 11 Projekti „Gamification of Dalarna” eesmärk on luua tehniline platvorm, mis rakendab mängude arendamise tehnoloogiat külastajate juurdemeelitamiseks piirkonda.
- 12 Projekt VIRUS käitab Gävleborgi läänis veokiliikluse jaoks rajatud maailma esimese fossiilkütustevaba elektrilise maantee külastuskeskust.

Rääkides kogemuste põhjal

Panorama kogus otse südamest tulnud kommentaare ja tähelepanekuid projektides osalejatelt ja kodanikelt, kes on kõigis oma argielu osades saanud kasu ühtekuuluvuspoliitikast ja piirkondlikust rahastamisest.

„Mitmekesisus on normaalne, see on loomulik. Projekti „Mitmekesisus lastele“ eesmärk on valmistada lapsi ja teismelisi ette eluks tolerantsemas, avatumas ja osavõtlikumas ühiskonnas.“

Paul Jüttner, õpetaja
Diversity4Kids (DE)

„See projekt aitab meil veenda kogukondi, hooldusabi teenuseid, tervisekindlustuse pakkujaid, elamuühistuid ning – mis kõige tähtsam – eakaid ja nende sugulasi, et arukal tehnoloogial võib olla suur roll neile vajalikus lahenduses.“

Bettina Horster, ettevõtluse arendusdirektor,
VIVAI Software AG (DE)
2017. aasta RegioStarsi finalist: aruka teenuse jõud

„Ii tahab olla kaasav ja selle projektiga sai see võimalikuks. See tõi poliitikud ja kodanikud kokku vähese süsinikuheitega ühiskonda rajama.“

Teijo Liedes
Ii linnavolikogu ja
keskkonnakaitseühingu esimees (FI)
2017. aasta RegioStarsi finalist: vähese süsinikuheitega uuenduslikud avalikud teenused

„Euroopale on kasulik anda raha projektidele, mis on uuenduslikud, kuid need ei pea tingimata olema ette nähtud kasumi teenimiseks. Keegi ei suudaks selliseid kohti käima panna ainult seepärast, et ta vajab palju suuremat investeeringu tasuvust. Me töötame inimestega ja kasu inimestele on väga tähtis. See on suurepärane, kui Euroopa saab aidata rahastada projekte, millest on inimestele rohkem kasu.“

Sophie Desilly
Story2Worki koordinaator
Art2Work (BE)

“MAD on Brüsseli moe- ja disainiplatvorm ning see on fantastiline projekt, sest see tõesti aitab Brüsseli disaineritel ja loojatel oma projekte ja karjääre arendada ning pakub neile suurepärasest kohta, kus oma töid esitleda.”

Silvia Martinelli, kommunikatsiooniprojekti juht
MAD (BE)

“„BEACON on edukalt soodustanud ettevõtluse kasvu, mida muidu ei oleks toimunud. Ettevõtete läbimüük on suurenenud, nad on arendanud uusi tooteid ja protsesse ning loonud uusi töökohti.”

Iain Donnison, projektijuht
2014. aasta RegioStarsi auhinna võitja:
BEACON (UK)

“Avatud partnerlus ja läbipaistev tegevus on suurema vastastikuse usalduse nurgakivid, et innustada inimestele teenuste ja toodete loomist ning kujundada kestvaid seoseid ja vaatenurki.”

Irena Krivienė
Vilniuse Ülikooli raamatukogu teadusliku
kommunikatsiooni ja teabe keskus, keskraamatukogu
2016. aasta RegioStarsi finalist: Jonvabaliai (LT)

“Ma olen jätkuvalt vaimustuses Euroopa piirkondade ja linnade nädala ajal saadud teadmistest ja kontaktidest erinevate riikide, piirkondade ja kultuuride esindajatega. See on koht, kus moodustatakse tulevasi konsortsiume, otsustatakse tegevuste kordamise üle, esitatakse küsimusi ja antakse nõu, korraldatakse spontaanseid lõunakokkusaamisi ning – mis kõige tähtsam – kõige selle tõttu on see üritus üks ELi suurimaid kiidulaule kohalikule demokraatialle.”

Anya Margaret Baum, tegevdirektor, The Keryx Group, Poola

Interreg Volunteer Youth – koostöö ja solidaarsuse piiriülene edendamine

Euroopa solidaarsuskorpus on Euroopa Liidu uus algatus, mille abil luuakse noortele võimalusi oma koduriigis või välismaal vabatahtlikus tegevuses osalemiseks või sellistes projektides töötamiseks, millest on kasu kogu Euroopa kogukondadele ja inimestele. ELi regionaalpoliitika on selle algatusega liitunud, eraldades miljon eurot, et anda piiriülestele, riikide- või piirkondadevahelistele programmidele ja nendega seotud projektidele võimalus vabatahtlikke (18–30-aastaseid ELi kodanikke) kaheks kuni kuueks kuuks vastu võtta. Selle eesmärk on toetada ja edendada Interregi programmide ja projektide saavutusi ning levitada nende kohta teavet, suurendades teadlikkust ELi sisepiire ületava koostöö kasust. Anname siin sõna neljale vabatahtlikule noorele, kes osalesid Euroopa Piirialade Ühenduse haldavas algatuses „Interreg Volunteer Youth” (IVY).

Silvia ja Laura on olnud Interregi reporterid ALCOTRA ühissekretariaadi juures 21. maist 2017. Vahendame siin veidi nende muljeid.

Silvia ütles, et juba algusest haaras teda sekretariaadi töörühma koostöö ja vastastikuse toetuse atmosfäär. „Ei saaks tahta paremat sissejuhatust piiriülese koostöö maailma, millest ma enne algatuses osalemist suurt ei teadnud. Nüüd tunnen, et ma tean paremini, mis kasu võivad Euroopa kodanikud sellest saada.

„Suur osa sellest abist, nagu ajalooliste hoonete taastamine või piiriäärse arstiabi toetamine, on kõigest materiaalne, kuid

lisandväärtus seisneb kahe riigi otsuses ühendada jõud, et ühise projektiga töötada. See koostöö viib ellu ühtsele territooriumile kuulumise ja ühise Euroopa kodakondsuse mõtte. Edendada sellist kogukonnavaimu, mis näeb piirides kohtumispaiku, mitte valvatavaid tõkkeid, ja võtta selle eest vastutus on võib-olla üks tähtsamaid ülesandeid, millega Euroopa institutsioonid ja kodanikud peavad nüüd toime tulema.”

Silvia, Itaalia

Laura selgitab, et Torinos Interregi vabatahtliku reporterina töötamine oli tema jaoks võimalus edendada talle südamelähedast eesmärki: „Euroopa Liidu ja selle kodanike heaolu. Ma olen

prantslane ja mul on Itaaliaga palju sidemeid ning seetõttu oli mul huvitav leida end nende kahe riigi vahelise koostöörituse keskel. See oli väga põnev kogemus, mis võimaldas mul mõista, kuidas EL julgustab piirkondi piiriüleseid lahendusi arendama.

„See on väga põnev võimalus, mis võimaldab mul mõista, kuidas EL julgustab piirkondi piiriüleseid lahendusi looma.”

Mul oli mitmeid võimalusi kohtuda programmi rahastatavate projektide juhtidega, jälgida kohapeal nende tegemisi ja töö tulemusi. Avastasin projekte, mis tegelesid mõlemal pool piiri olevate probleemidega, nagu elanike arvu vähenemine mägialadel, kultuuri- ja looduspärandi väärtustamine ning looduslike ohtude parem ennetamine.”

Laura, Prantsusmaa

Tänu algatuse „Interreg Volunteer Youth” (IVY) värskete lähenemisviisile tunnevad Laura ja Silvia, et nad aitavad edendada ühiskonnaelus osalemist ja suurendavad Euroopa Liitu kuulamise tunnet. IVY võimaldas neil lisada värsket hõngu vahendile, mis on tegutsenud juba üle 27 aasta, ning nad on selle üle väga uhked.

Töö piirideta tuleviku nimel

„Ma ei tea, aga nendel sakslastel on päris hea muusikamaitse!” Need Hollandi keskkooliõpilase sõnad väljendavad selle projekti olemust, milles me vabatahtlikena osaleme.

Projekti nimi on „Nachbarsprache & buurcultuur”, mis tähendab saksa ja hollandi keeles naabri keelt ja naabri kultuuri. Õpilasvahetuste kaudu saavad keskkooliõpilased kokku omavanustega teiselt poolt piiri. See aitab vähendada tõkkeid, mis ei lase neil mõista, kui piiritud on edasiõppimise, töötamise või elamise võimalused, mida teine riik saab pakkuda. Selle protsessi esimene samm on saada aru, et „need teised” ei olegi nii väga erinevad.

Selle projekti algatasid Radboudi Ülikool Nijmegenis (Madalmaad) ja Duisburg-Esseni Ülikool (Saksamaa), mida eraldavad teineteisest vaid 100 kilomeetrit ja piir. Kahe riigi vahelise magistriõppekava „Euroopa õpingud – Hollandi ja Saksa õpingud” üliõpilastena teame hästi, kui tähtis on Euroopa piire ületada ja nende mõju minimaalseks vähendada. Meie õppejõud Paul Sars, kes on projekti koordinaator Hollandi poolel, andis meile võimaluse kaasa aidata.

„Teil on semestrite vahel kolm kuud vaheaega,” ütles ta „Kas te ei tahaks meie töörühmaga ühineda ja oma tulevasel erialal kogemusi omandada?” Ta hankis meile kuuendal korrusel imekena vaatega tööruumi ja viis meid kokku algatusega IVY. Projektist ülevaate saamiseks käisime mõnes osalevas koolis ja vaatlesime õpilasvahetusi. Nägime oma silmaga, milline positiivne mõju võib õpilasvahetustel olla. Suhtlusmeedia ja vlogijate tõusva populaarsuse juures on neil nüüd rohkem kui kunagi varem ühised huvid ja ühine noorsookultuur. Tore oli näha, kuidas nad sellest sarnasusest aru said!

Meie töö lahutamatu osa oli pakkuda õpilastele võimalusi jagada teistega oma kogemusi. Aitasime neil kirjutada blogipostitusi, milles nad said keskenduda oma isiklikule vaatenurgale õpilasvahetuste kohta. Samuti korraldasime Instagrami „ülevõtmisi”, mis andis neile võimaluse end veelgi tuttavamas keskkonnas väljendada.

Piirialal reklaamimiseks kirjutasime ka pressiteateid ning kutsusime kohalikke ja piirkonna ajakirjanikke külla. Avasime suhtlusmeedias platvormi õpilaste loodud sisu ja meedia tähelepanu jagamiseks, et nii õpilased kui ka piirialade elanikud saaksid paremini teada, milliseid häid võimalusi teises riigis peitub.

Avastasime ka seda, et reklaamlehtede, plakatite ja mallide kujundamine on meie peidetud anne. Meile usaldati isegi projekti logo kujundamine. Kokkuvõtteks annab töörühm meile palju vabadust ja vastutust, mistõttu me naudime väga oma tegevust algatuses IVY!

Xander ja Yonec, Madalmaad

LISATEAVE

https://europa.eu/youth/solidarity_et
<https://www.interregyouth.com/>

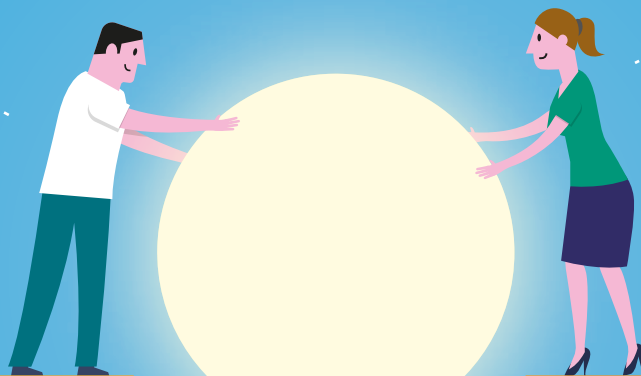
PIIRIALAD

MEETMED MAJANDUSKASVU JA TÖÖHÕIVE SUURENDAMISEKS

Ühisturg ja liikumisvabadus on ELi õigused. Kodanikud tunnevad rõõmu võimaluse üle teistes ELi riikides liikuda, töötada, õppida või teenuseid kasutada. Need õigused on eriti tähtsad **piirialade kogukondadele**.

Iga kolmas

europlane elab nendes piirkondades – **150 miljonit inimest**.

2 miljonit

ELi kodanikku on **piirialatöötajad või -üliõpilased** – nad reisivad iga päev või iga nädal üle piiri tööle või kooli.

See peaks toimuma sujuvalt ja lihtsalt. Paljude jaoks see siiski nii ei ole.

Erinevad **siseriiklikud õigusaktid ja haldusmenetlused** takistavad juurdepääsu tööle, haridusele, tervishoiu- ja päästeteenustele, ettevõtlusele ja kohalikule ühistranspordile.

Kõigist takistustest vaid **viiendiku** kõrvaldamine võiks kaasa tuua:

SKP +2% piirialadel

1 miljon uut töökohta

Järgmised kümme meetet võimaldavad nende probleemidega toime tulla.

Nende rakendamisel on abiks ja toeks **piirialade teabekeskuse** loomine komisjoni juurde.

Süvendada koostööd ja vahetusi

Võimaldada e-valitsuse abil piiriülest riigihaldust

Parandada õigusloome protsessi

Pakkuda usaldusväärset ja arusaadavat teavet ja abi

Toetada piiriülest tööhõivet

Edendada tervishoiuasutuste suuremat jagamist

Edendada piirialadel mitmekeelsust

Vaadata üle koostöö õiguslik ja rahaline raamistik

Hõlbustada piiriülest juurdepääsetavust

Koguda tõendeid paremate otsuste tegemiseks

28 ELi riigi, Norra, Šveitsi ja Liechtensteini vahel on ligi **40 maapiiri** ning üle **440 piirkonna** asub vähemalt ühe piiri ääres.

“Piirialad on Euroopa majanduskasvu jaoks eriti tähtsad. Kuna sealt tuleb üle veerandi ELi SKPst, kujutavad need endast võimaluste kullakaevandust.”

Euroopa Komisjoni regionaalpoliitika volinik Corina Crețu

ANDMEPUNKT: 4 – AVATUD ANDMEPLATVORM

KAS TEIL ON TEEMA, MILLE ÜLE VÕIKS TULEVIKUS PANORAMA ANDMEPUNKTIS ARUTLEDA?
KAS SOOVITE, ET PANEKSIME ESIFI AVATUD ANDMEPLATVORMILE KONKREETSE ANDMEKOGUMI?
KUI JAH, SIIS PALUN SAATKE E-KIRI: REGIO-EVAL@EC.EUROPA.EU

Ülevaade piirkondlikest investeringutest

EL eraldab 454 miljardit eurot investeringuteks Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide kaudu mitmeaastase finantsraamistiku alusel aastateks 2014–2020. Mis on ELi maksete olukord programmitöö perioodi keskel?

Kuigi investeringud on piirkondliku arengu ja sügavama ühtekuuluvuse lahutamatu osa, on eelarvelised vahendid tähtsaks katalüsaatoriks. Et kodanikud saaksid jälgida nende piirkonnale ja riigile eraldatud Euroopa maksumaksjate raha kasutamist, on ELil kavas pakkuda reaajas igakülgset ülevaadet rohujuures tasandi allikast.

Aastaülevaade Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest

Mitmeaastase finantsraamistiku (2014–2020) rahalise täitmise analüüs ELi maksete seisukohalt näitab, et eelmiste programmitöö perioodide suundumus jätkub kõigi Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide alla kuuluvate fondide lõikes. Programmide teekond algab rahalise toetusega laekunud

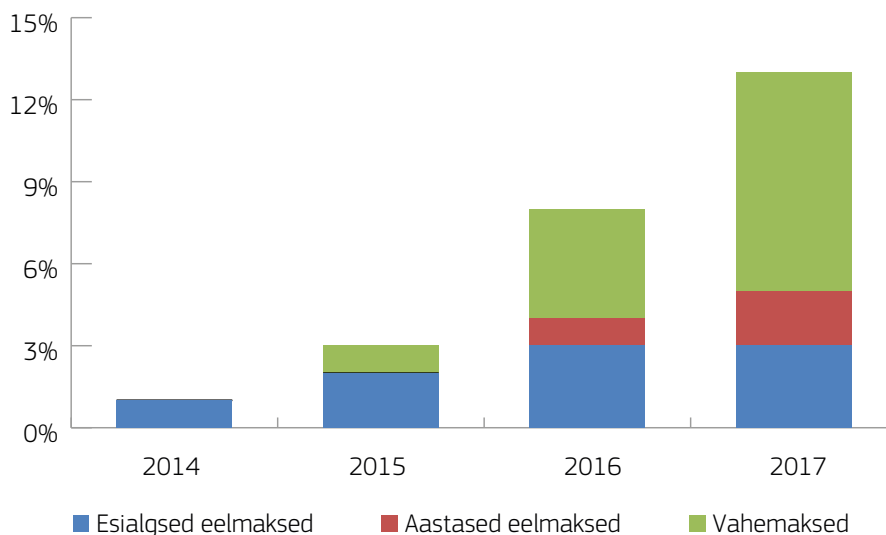
ettemaksetest, mis toimub seekord esimese kolme aasta jooksul (esialgsed eelmaksed), ning hiljem esitatakse komisjonile kuludeklaratsioonid hüvitise saamiseks (vahemaksed).

Ajendatuna viimaste finantskriiside mõjust ELi majandusele otsustas liit suurendada oma algoetust investeringuteks rahastustidega liikmesriikidele, sealhulgas täiendava ettemaksega (iga-aastased eelmaksed). See tehakse kättesaadavaks igal aastal 2016.–2023. aastani. Igakordse aastase eelmakse tsükli pikkus on üks aruandlusaasta. Selle aja jooksul peavad liikmesriigid katma selle komisjonile deklareeritud kuludega ning jätma selle vaikumisi vahemakseks. Vastasel juhul nõuab komisjon selle ettemakse tagasi, mis ei piira asjaomase liikmesriigi eraldist.

Allpool kujutatud ajakavasse on märgitud need kolme liiki maksed kumulatiivselt kõigi Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide kohta koos 13%-lise rahalise täitmisega 2017. aasta augusti lõpu seisuga.

ELi kogu rahastamisest toimub üle poole Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide kaudu (st 454 miljardit eurot), millest suur osa suunatakse Euroopa Regionaalarengu Fondi (196 miljardit eurot) kaudu ELi 276 piirkonna tasakaalustatud arengu

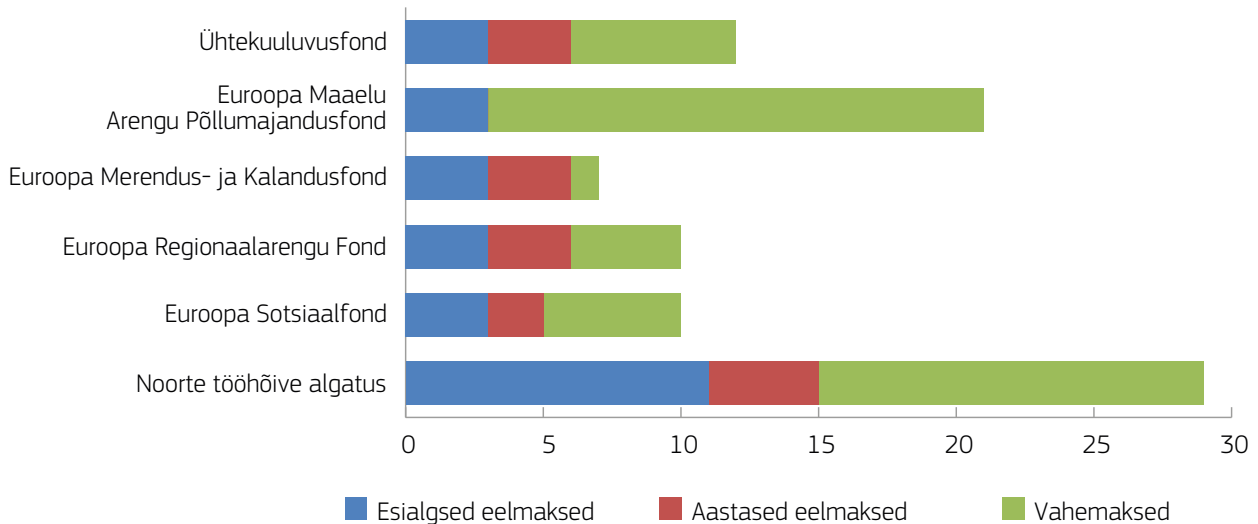
ELi maksed kokku kõigist ESI fondidest

edendamiseks ja ühise heaolu soodustamiseks. ERFi kaudu kättesaadavatest vahenditest oli 2017. aasta augusti lõpuks kasutatud 9% tööhõivet, majanduskasvu ja investeringuid toetavateks meetmeteks.

piirkondi, kus on tehtud suuri edusamme rahalise täitmise poolest, sest 2017. aasta augusti lõpuks oli ära kasutatud 11% neile eraldatud kahest miljardist eurost. Ülejäänud osa ERFi eraldistest (st 9 miljardit eurot) rakendatakse

ELi maksete kumulatiivsed summad fondide lõikes

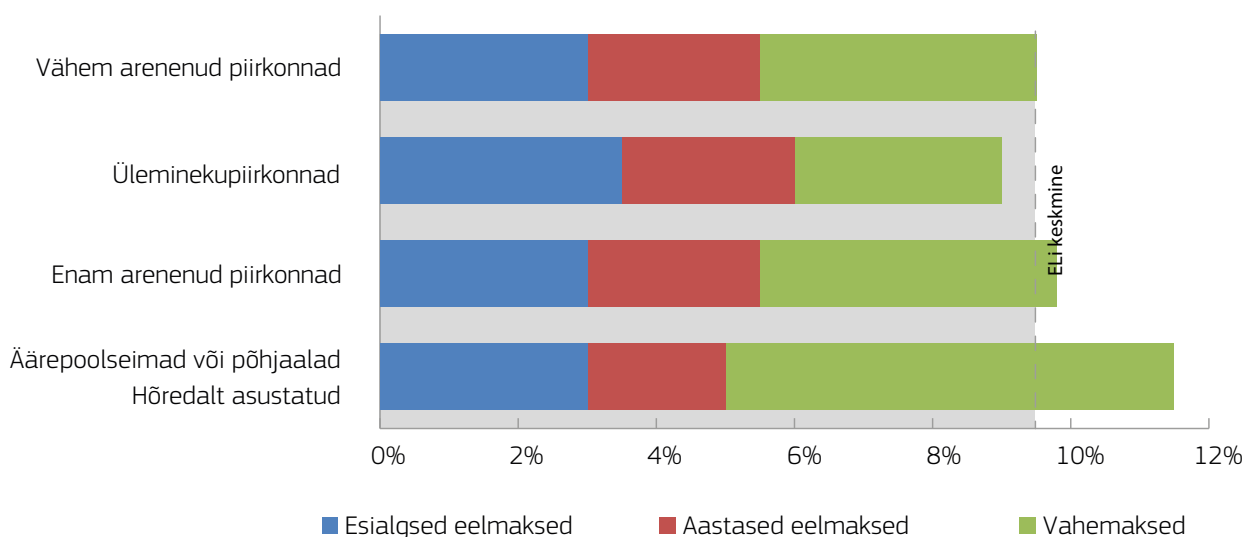
Põhitähelepanu ERFil – milline on praegune olukord?

Nüüd, kui ELi piirkondadele pööratakse märkimisväärset tähelepanu, kujunevad aastatel 2014–2020 ERFi programmide mahud kooskõlas ELi piirkondade liigitamisega kolme põhikategooriasse: vähem arenenud piirkonnad saavad selle seitsmeaastase ajavahemiku jooksul 129 miljardit eurot; üleminekupiirkonnad 24 miljardit eurot ja enam arenenud piirkonnad 32 miljardit eurot. Individuaalselt võetakse arvesse äärepoolseimaid ja hõredalt asustatud põhjaalade

INTERREGi programmide kaudu, milles piirkonnad ja liikmesriigid teevad piiriülest koostööd.

Kui võrrelda liikmesriikide tulemusi komisjonile deklareeritud kulude osas, siis võib järeldada, et ühelt poolt kaldub valdav enamik kasutama kättesaadavaid vahendeid maksimaalselt komisjonilt hüvitiste taotlemisega, kusjuures 2017. aasta augusti lõpuks oli juhtival kohal Soome.

ELi maksete kumulatiivsed summad piirkonnaliikide lõikes: Euroopa Regionaalarengu Fond

Teiselt poolt võib märgata, et mõned liikmesriigid püüavad pikendada ettemaksete kasutamist ja viivitavad hüvitiste saamise võimaluse kasutamisega. Sellega seoses kehtestab komisjon distsipliini tagamiseks nõude, et eraldatud ELi vahendid peavad olema kasutatud¹ hiljemalt kolmanda aasta lõpuks nende kättesaadavaks tegemise hetkest arvates (nn „n+3 kulumkohustustest vabastamise reegel”), vastasel juhul jääb kõnealune liikmesriik neist ilma.

Pidades silmas saabuvat 2020. aasta järgset mitmeaastast finantsraamistikku, hakkab esile kerkima uus juhtlause: tead-

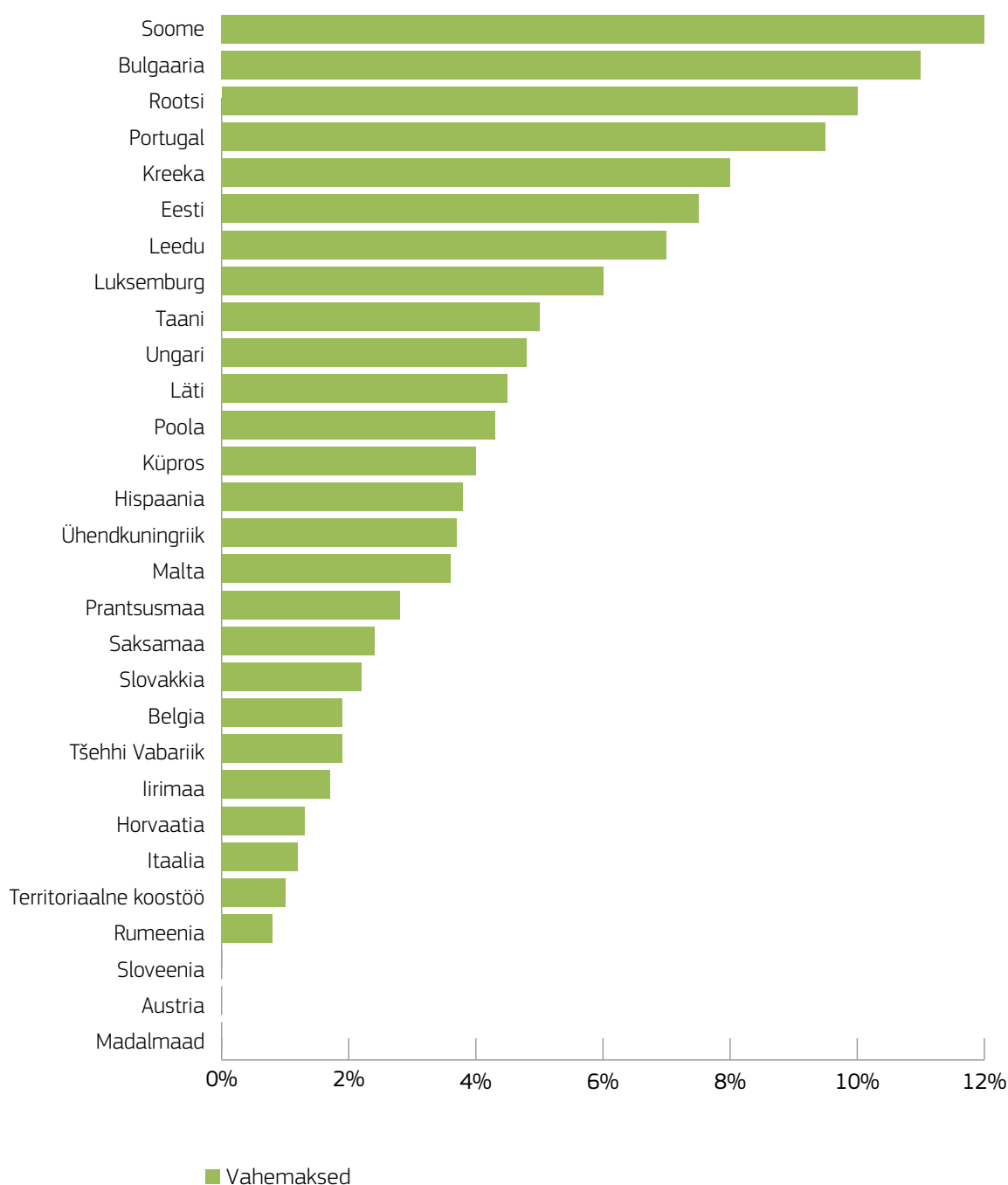
mised võimestavad kodanikke. Iga kodanikku kutsutakse üles jälgima ELi vahendite kasutamist, et nad saaksid kujundada korraliku arvamuse ja osaleda aruteludes Euroopa tuleviku üle.

Kas tahate teada oma piirkonna ja riigi olukorda saadud ELi maksete osas? ■

LISATEAVE

Kasutage meie uut iga päev uuendatavat andmestikku ja kujundage omaenda kohandatud diagrammid veebiaadressil <http://bit.ly/2wUf3nA>

ELi maksete kumulatiivsed summad liikmesriikide lõikes

PROJEKTID

TURVALINE SADAM PORTOSSE SÕITVATELE KRUIISILAEVADELE

**INVESTEERINGUTE
KOGUSUMMA:
45 541 041 EURO**

**ELI TOETUS:
25 495 826 EURO**

Äsja rajatud kruisilaevade terminalihoone muudab mugavamaks luksuslike reisilaevade meresõidu Portugali põhjaossa, hoogustades piirkonnas turismi ja majanduskasvu. Euroopa Regionaalarengu Fond (ERF) rahastas projekti, mis võimaldab sadamal vastu võtta suuremaid kruisilaevu.

Portugali suuruselt teine linn Porto asub ranniku lähedal Douro jõe kallastel. Paljude turistide jaoks on see koht, mida peab nägema. Hoolimata rannikuäärsest asukohast ei ole rahvusvahelised luksuslikud ookeanilainerid varem sinna pääsenud, sest Leixõese tehnilised võimalused ei lubanud neid vastu võtta.

ERFi rahastatud projekt kasvas välja arusaamast, et Leixõese rajatiste uuendamisel võiksid suurte kruisilaevade reisijad tunda huvi Porto külastamise vastu. Selle tulemusel on Porto ümbruses turism hoogustunud ja pärast sadamasse uue kruisiterminali ehitamist on sinna jõudnud terve külastajate laine.

Tipp-topp korras

Tänu uuele hoonele loodi 210 uut töökohta ja terminal on kohalikule kogukonnale ka teisiti kasulik, sest selles tegutseb nüüd Porto Ülikooli mereteaduse ja -tehnoloogia keskus. Ülikooliruumides asuvad laboratooriumid, mereorganismide kasvandus ning mereloomade ja -taimede vivaariumid.

Leixões asub strateegilises kohas üleeuroopalise transpordivõrgu TEN-T põhivõrgukoridori kõige läänepoolsemas Atlandi ookeani äärses sõlmes ja kuulub ELi peamise rahvusvahelise transpordimarsruudi algatuse hulka.

Luis Pedro Silva loodud modernne valge hoone on kujult nagu laevakere, sirutudes kaarena 800 meetrit rannajoone äärest ja on juba saanud piirkonna silmapaistvaks arhitektuuriliseks maamärgiks. Ehitati sildumiskai kuni 300 meetri pikkuste suuremate kruisilaevade vastuvõtmiseks ja sadam 170 uue kaiga, mis on kohandatud just pikkadele laineritele. Sadama olemasolevat välismuuli laiendati 600-meetrise läbimõõduni ning merepõhi süvendati 10 meetri sügavuseks. Samuti ehitati eraldi jõe- ja merekai väiksemate laevade jaoks, mis viivad turistide lühiekskursioonidele mööda Douro jõe.

Euroopa Komisjon investeeris 25 miljonit eurot terminali, selle juurde kuuluva sadama ja taristute ehitamise rahastamiseks, mis moodustas 45% üle 57 miljoni euro suurusest koguelarvest. Avamisest alates on märkimisväärselt suurenenud piirkonda külastavate kruisilaevade ja reisijate arv, sealhulgas mõned maailma kõige luksuslikumad laevad, mis annab Portugali turismitööstusele oluliselt hoogu juurde. ■

LISATEAVE

<http://bit.ly/2xhSBoe>

PROJEKTID

SOOLESTIKU RAKKUDE KOOSTOIME MIKROSKOABI ALL

**INVESTEERINGUTE
KOGUSUMMA:
5 160 086 EUROT**

**ELI TOETUS:
2 580 043 EUROT**

Euroopa Regionaalarengu Fondi toetusel uuritakse Galway linnas Iirimaa soolestiku glütsiidiuuringute klastris Alimentary Glycoscience Research Cluster (AGRC) meie soolestiku reaktsiooni kahjulikele ja kahjututele organismidele. See koostööprojekt on esimene samm soolestiku tervist parandavate uute ravimite arendamise suunas.

Iirimaa on teel glütsiidiuuringute suhteliselt äsja tekkinud uurimisvaldkonna uute avastuste tipptaseme suunas. See uus valdkond uurib põhiliselt liitsuhkrute osa koosmõjudes kahjulike ja kahjutute bakteritega. Soolebakterite kooslus mõjutab vähktõbe, mikroobseid infektsioone ja põletikulisi haigusi, mistõttu need on väga tähtsad uuringud. Klastritöö tulemused peaksid aitama arendada uusi ravimeid, ennetusmeetmeid ja diagnoosimeetodeid.

Erinevate valdkondade teadlaste (mikrobioloogid, arvutiteadlased ja keemikud koos glütsiidiuurijatega) ühte rühma kokkutoomisega püüab AGRC Iirimaa juba olemasolevatele glütsiidialastele teadmistele tuginedes edasi liikuda. Selles valdkonnas tehtavad edusammud kasvataksid veelgi Iirimaa niigi tugevat teaduspagasit seedetrakti tervise, tüvirakuteraapia, vähktõve ja immunoloogia alal.

Tulemused võivad ahelreaktsioonina mõjutada ka soolestikuga mitteseotud nakkushaiguste ravimeid ja ravi, kui teadlased selgitavad välja üldist teavet patogeenide käitumise ja rakureaktsiooni kohta, mida võib kohaldada organismi teistele süsteemidele.

Arukas lähenemisviis

AGRC koondab algul tähelepanu soolerakkude reaktsioonile kahjulike ja kahjutute organismide sissetungi korral ning seejärel töötatakse edasisteks uuringuteks välja uus glükaani analüüsi platvorm. Samuti luuakse partnerlusi teadusringkondade ja tööstusvaldkonna teadlaste ja inseneride vahel, et siduda erinevaid oskusi ja kogemusi tehnoloogia ja uuendus-tegevuse edendamiseks.

Eeldatavasti on nendel uuringutel tähtis kaubanduslik mõju farmaatsia-, bioanalüüsi-, piimandus- ja toidusektorile, mis aitab kaasa Iirimaa majanduskasvu edendamisele.

Kooskõlas riikliku uuendusstrateegiaga ja aidates edendada nn arukat majandust, kuulub AGRC Iirimaa strateegiliste teadusklastrite hulka, mis on üle kogu Iirimaa asuvad spetsialistide erialakeskused. Iirimaa teaduslike ja tehniliste uuringute investeeringute sihtasutus Science Foundation Ireland edendab selliste klastrite rajamist, et tegeleda põhiliste teaduslike teemadega konkreetsetel erialadel, toetada tehnoloogiaettevõtete arengut Iirimaa ja anda panus Iirimaa majanduse heaks üldiselt.

Glütsiidiuuringutes tehtud edusamme on hoogustanud glütsiidide tähtsuse tunnustamine soolestiku tervise parandamisel. Esmajoones on klastritöö eesmärk luua vajalikku teavet diagnostika ja teraapiauuringute järgmise laine jaoks, et aidata vähihaigetel, põletikuliste haiguste või mikroobse infektsiooniga patsientidel edaspidi paremat ravi saada. ■

LISATEAVE

<http://www.agrc.ie/>

ÜRITUSTE KAVA

18.–19. OKTOOBER 2017

Budapest (HU)

EUSDRi 6. aastafoorum

23.–24. NOVEMBER 2017

München (DE)

EUSALPi aastafoorum

27.–29. NOVEMBER 2017

Rotterdam (NL)

Linnade foorum

Lisateavet nende ürituste kohta leiate Inforegio veebisaidil avaldatud ürituste kavast:

http://ec.europa.eu/regional_policy/et/newsroom/events/

ÕIGUSTEAVE

Euroopa Komisjon ega ükski tema nimel tegutsev isik ei vastuta käesolevas dokumendis sisalduva teabe kasutamise eest.

Luxembourg: Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2017

PDF ISSN 1725-8200

© Euroopa Liit, 2017

Taaskasutamine on lubatud tingimusel, et viidatakse allikale.

Euroopa Komisjoni dokumentide taaskasutamine on reguleeritud komisjoni otsusega 2011/833/EL (ELT L 330, 14.12.2011, lk 39).

Eli autoriõigusega hõlmamata fotode või muu materjali kasutamiseks ja taasesitamiseks tuleb küsida luba otse autoriõiguse valdaja käest.

Printed in Belgium

Käesolev ajakiri on trükitud inglise, prantsuse, saksa, bulgaaria, kreeka, hispaania, itaalia, poola ja rumeenia keeles ringlussevõetud paberile. Elektroonilisel kujul on see saadaval 22 keeles aadressil http://ec.europa.eu/regional_policy/et/information/publications/panorama-magazine/

Väljaande sisu koostamine lõpetati septembris 2017.

FOTOD (LK):

Kaas: © Shutterstock – Mikael Hjerpe
Lk 4, 5: © Euroopa Liit
Lk 6: © Euroopa Liit
Lk 8: © Portugal, planeerimis- ja taristuministeerium
Lk 9: © Tšehhi Vabariik, regionaalarengu ministeerium
Lk 10: © Läti, rahandusministeerium
Lk 11: © Saksamaa, Baieri liidumaa Euroopa asjade ja regionaalsuhete ministeerium
Lk 12: © Edela-Soome Piirkonnanõukogu
Lk 13: © Kärnteni piirkond, Austria
Lk 13: © CEMR
Lk 14: © Confindustria

Lk 15: © Housing Europe
Lk 16: © Euroopa Liit
Lk 18: © Biopark
Lk 18: © Västra Götalandi piirkond, Rootsi
Lk 19: © Pixabay
Lk 20: © Kansens voor West
Lk 21: © DEV'UP Centre-Val de Loire
Lk 22: © MOT
Lk 23: © Kacper Kowalski
Lk 24: © Euroopa Komisjon
Lk 27: © Euroopa Komisjon
Lk 33: © Øyvind Lund / Värmland lään

Lk 34: © Kesk-Rootsi põhjaosa
Lk 42: Foto nr 4 © Klas Fritzon; foto nr 6 © Euroopa CBRNE keskus, Umeå ülikool, Rootsi; foto nr 7 © Carina Sundqvist
Lk 43: foto nr 8 © Perry Nordeng/ESS
Lk 44: Teijo Liedese foto © Antti Leinonen
Lk 45: Silvia Martinelli foto © MAD
Lk 46, 47: © Euroopa Liit
Lk 53: © Portos do Douro e Leixões
Lk 54: © Jared Q. Gerlach

PÜSIGE LIINIL

ec.europa.eu/regional_policy
cohesiondata.ec.europa.eu

@EU_Regional
 #CohesionPolicy | #ESIFunds

EUinmyregion

[flickr.com/euregional](https://www.flickr.com/euregional)

RegioNetwork

[yammer.com/RegioNetwork](https://www.yammer.com/RegioNetwork)

ec.europa.eu/commission/2014-2019/cretu_en
 @CorinaCretuEU

■ Väljaannete talitus

Euroopa Komisjon
 Regionaal- ja linnapoliitika peadirektooraat
 Teabevahetus – Agnès Monfret
 Avenue de Beaulieu/Beaulieulaan 1 – B-1160 Bruxelles/Brussel
 E-post: regio-panorama@ec.europa.eu